Csermelyi József

A bécsi Erdődy levéltár oklevélsorozatának regesztái (D 1275–1323. jelzetek)[1]

A bécsi Haus-, Hof- und Staatsarchivban letétként őrzött, továbbra is családi tulajdonban álló és ezért csak engedéllyel kutatható, ugyanakkor 1991. október 1. óta a kutatók számára hozzáférhető Erdődy-levéltár a rendszerváltás körüli években Gecsényi Lajos akkori bécsi magyar levéltári delegátus által történt „újrafelfedezése" óta elsősorban több mint kétezer darabos középkori állományával hívta fel magára a kutatók figyelmét. A levéltár okleveleiből az osztrák levéltárosok a 20. század második felében egy különálló oklevélsorozatot alakítottak ki, amelyhez 1991-ig további kiegészítő sorozatokat is kapcsoltak. Mivel a Mohács előtti dokumentumok túlnyomó többsége ebbe a levéltári állományba került, ezért ehhez – pontosabban az 1526. augusztus 29. előtt kelt darabokhoz Gecsényi Lajos jóvoltából már 1991-től darabszintű jegyzék állt a magyarországi kutatók rendelkezésére, amelyet azóta utóda, Fazekas István kibővített és Excel-táblába dolgozott át. 2016 óta – egy rövid intermezzót leszámítva – ezeket az okleveleket minden korábbinál egyszerűbb kutatni, ugyanis az ENArC projekt keretében a Magyar Nemzeti Levéltár digitalizáltatta és elérhetővé tette kutatói számára belső hálózatán.[2]

Fel kell ugyanakkor hívni a figyelmet, hogy vélhetően az osztrák levéltárosi hagyomány következtében az oklevélsorozat nem zárul le 1526-tal, hanem számos értékes forrást tartalmaz egészen a 18. század közepéig, amelyek továbbra is csak bécsi kutatással érhetők el. Elsősorban a mohácsi csata utáni évtizedeknek a közeledő 500 éves évforduló miatt ismét aktuálissá vált kutatása igényli ezeknek a forrásoknak a közzétételét, hiszen Temesvár 1552-ben hősi halált halt kapitányának, Losonczy Istvánnak a családi iratai is elsősorban itt lelhetők fel. A Losonczy család iratanyaga a család jelentősége miatt elsőrangú fontosságú a magyar történettudomány számára, azonban a 20. század történelmi viharai miatt a Erdődyek levéltárában lévő Losonczy-iratok, illetve a másik ág, a losonczi Bánffyak kolozsvári levéltára is a mai országhatárokon kívülre került.[3] Az eredeti forrásanyag hiányában megnövekedik a jelentősége a forráskiadásoknak, a Losonczy- és a Bánffy-iratok esetében szerencsére még idejekorán gondoskodott arról

[1] A tanulmány elkészítését a Kulturális és Innovációs Minisztérium Új Nemzeti Kiválóság Programja (ÚNKP–22–2–II–ELTE–448) és a Tempus Közalapítvány Collegium Hungaricum ösztöndíja támogatta. Köszönöm Stephan Erdődynek, hogy engedélyt adott a magántulajdonban álló levéltári anyagban való kutatáshoz.

[2] A levéltár történetéről külön tanulmányt írtam *A bécsi Erdődy levéltár története, különös tekintettel annak oklevélsorozatára* címmel, amelyet a Levéltári Közlemények fogadott be közlésre.

[3] E levéltárak, különösen a kolozsvári 20. század előtti történetét Varjú Elemér írta le részletesen: Bánffy, I, VII–XVI. Az Erdődyek galgóci levéltárának történetéhez legutóbb: B. Halász–Piti, 2019, 8–12.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 9 2024. 02. 23. 14:46:38

Bánffy Dezső és Bánffy Kazimír, hogy a legfontosabb középkori oklevelek nyomtatásban is napvilágot lássanak Varjú Elemér és Iványi Béla szakavatott szerkesztésében.[4]

Sokáig – amíg a Diplomatikai Fényképgyűjteménybe nem kerültek be a Bánffy család nemzetségi levéltárának okleveleiről készült fényképek, illetve amíg a bécsi Erdődy levéltárat 1991-ben meg nem nyitották a kutatók előtt – ez a kétkötetes okmánytár, illetve Iványi Béla kéziratos regesztacédulái[5] jelentették szinte az egyetlen hozzáférési lehetőséget a hazai kutatók számára a fenti levéltárak tartalmához.

A kerek évfordulók általában kedvezni szoktak a hozzájuk kapcsolódó alapkutatásoknak, a reformáció 500. évfordulója tette például lehetővé, hogy a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára folytassa az őrizetében lévő forrásanyag online közzétételét, és a középkori oklevelek már létező adatbázisa folytatásaképp immár az 1526–1570 között keletkezett iratanyag elérhetővé tételére is nagy hangsúlyt helyezzen. Emellett a levéltár a már létező adatbázisait is igyekszik bővíteni a középkori Erdődy-okleveleknek a DL-DF adatbázisba való integrálásával, aminek kapcsán már egy ideje folyik a már létező segédletek kibővítése. Ezzel a munkával párhuzamosan fogalmazódott meg bennem a gondolat, hogy az 1526 utáni évtizedek okleveleinek tervszerű feltárására is szükség lenne. A Mohács utáni, 16. századi oklevelek fontosságára már korábban felhívták a figyelmet, elsősorban a már említett Losonczy mágnáscsaládhoz köthető oklevelek példáján.[6] A kezdeményezést az Országos Levéltár részéről Rácz György, a Bécsi Magyar Levéltári Kirendeltség részéről Oross András delegátus is támogatta, a Collegium Hungaricum ösztöndíj és az Új Nemzeti Kiválóság Program pedig a financiális háttér megteremtésében voltak segítségemre.

A munkamódszer tekintetében el kellett térni a középkori oklevelek segédletének kibővítése során alkalmazott eljárástól. Mivel a Mohács előtti anyagról rendelkezésre állnak a digitális felvételek, ezért az azokhoz készített segédlet kibővítése során nem kellett „helyettesíteni" az adott iratot, ugyanis a kutatók könnyedén hozzáférhetnek a fényképekhez, amelyekből kiolvashatják a segédletben nem szereplő adatokat. Az 1526 utáni anyag esetében a dokumentumok – még ha vannak közöttük olyanok is, amelyekről készült digitális másolat –, egyelőre még nem elérhetőek a kutatók számára, csupán az eredeti iratok kutathatók Bécsben. Szerencsére a hazai középkortudomány már bevett eljárásokkal rendelkezik e probléma kezelésére. Két elképzelés jöhetett szóba, az egyik a források teljes szövegének közlése eredeti nyelven, a másik pedig a részletes magyar nyelvű regeszták formájában történő közreadásuk. A bécsi Erdődy-levéltár esetében mindkettőre van példa, de nagyobb számú forrás, mint például a teljes Árpád- és Anjou-kori anyag közzététele során már eddig is a regesztakiadás tűnt alkalmazhatóbb megoldásnak.[7]

Hosszabb távú cél lehet a levéltár teljes anyagának feltárása, ennek szintén előzménye a már említett, B. Halász Éva és Piti Ferenc nevéhez köthető forráskiadvány. Ennek

---

[4] Bánffy, I–II.
[5] MNL OL Q 283. (11. doboz) 11/2–6. Erdődy (galgóci) cs. levéltárának regesztái.
[6] Fazekas, 2015, 523.
[7] B. Halász–Piti, 2019.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 10 2024. 02. 23. 14:46:38

végrehajtása elé azonban komoly nehézségeket támaszt a tény, hogy – a középkori oklevelekkel szemben – a kora újkoriaknál az úgynevezett ladulás anyagban is nagy számban maradtak iratok, olykor egész fasciculusokat tesz ki az a 16. századi iratmennyiség, amelyet nem emeltek ki az oklevélsorozatba. A ladulás anyagok segédletekkel való ellátottsága hiányos, ugyanis a rendelkezésre álló 18. századi repertóriumkötetek nem teljesen fedik le a Bécsbe került anyagot, emellett egy olyan korszakban készültek, amikor még nem alakították ki a számos kiemeléssel járó oklevélsorozatot, arról nem is szólva, hogy a 16. századból származó, de csak kései átírásban fennmaradt szövegek így is rejtve maradhatnak. A szálankénti átnézés rendkívül időigényes még egy viszonylag rövid, 1526–1541 közötti időhatár meghúzása esetén is, végső célként azonban I. Ferdinánd uralmának vége (1564. július 25.) lebegett a szemeim előtt. Adódhat a lehetőség, hogy csupán az oklevélsorozatba kiemelt iratok feldolgozására vállalkozzam egy szűkebb időkörön belül, ám ennek is vannak nehézségei az utólag kialakított pótsorozatok azonos időkörbe tartozó oklevelei miatt, ráadásul ebben az esetben a forráskiadás felől az inga kezd visszalendülni a levéltári segédlet irányába. További nehézséget jelent, hogy bár az oklevélsorozat rendezési elve alapvetően az időrend volt, mégis egyre-másra találkozhatunk kisebb-nagyobb, pár hetes vagy pár éves, sőt évtizedes anomáliákkal is. A fentiek miatt az az elhatározás fogalmazódott meg, hogy az oklevélsorozatban található szövegek regesztáit szigorú időrendben közlő, reményeim szerint az 1526–1552, vagy akár az 1526–1564 közötti időszakot teljes egészében lefedő forráskiadvány előzeteseképp közreadom az oklevélsorozat D 1275–1323. közötti jelzetszámú darabjainak részletes regesztáit. Mivel egy ilyen, viszonylag csekély rész közzététele esetén nincs kellő relevanciája a regeszták időrendben történő közlésének, ezért azokat a jelzetszámokat alapul véve szeretném sorrendben közölni, az esetleges átírt okleveleket az eredeti oklevél előtt időrendbe helyezve. Nem látszott célszerűnek, hogy jelen közleményben ragaszkodjam az 1526-tal kezdődő időkörhöz, ugyanis ebben az esetben hat, korábban publikálatlan középkori oklevél kivonatos közlésétől el kellett volna tekintenem.

A szövegkiadás elvei

Mivel a Mohács utáni évtizedek oklevéltípusai nem mutatnak nagy eltérést az azt megelőző időszakétól, a regesztakészítés elveit illetően bátran nyúlhattam a középkori oklevelek kivonatos közlésére vonatkozó gyakorlathoz. Az Erdődy-levéltár 1387 előtti okleveleinek regesztáit közreadó, számomra is mértékadó kiadvány a szövegkiadás elveit lakonikus tömörséggel foglalta össze, csupán annyit említve, hogy a helynevek és köznyelvi szavak esetében a betűhív átírást alkalmazták.[8] A kiadási elvek megállapításakor tehát tekintetbe vettem azokat a mai napig meghatározó elveket, amelyeket Borsa Iván fektetett le 1988-ban, illetve Jakó Zsigmond 1990-ben.[9]

[8] B. Halász–Piti, 2019, 13.
[9] Szent-Iványi, 7–10; Kolozsmonostori, I, 173–174.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 11 2024. 02. 23. 14:46:38

Minden oklevél kivonata sorszámmal kezdődik, amelyet a kibocsátás dátuma és helye követ. Amennyiben a keltezést nem a manapság bevett hónap és nap formájában adták meg, akkor – rövidített formában – közlöm az oklevélen belüli keltező szöveget. Amennyiben utóbbit nem összefüggően adták meg, hanem a szövegen belül eltérő helyeken (például hiteleshelyi jelentéseknél az oklevél keltét a szövegben említett végrehajtási dátumhoz viszonyítva adják meg), ott a tagok között *scil.* jelölést alkalmaztam.

Mivel levéltári segédletről van szó, ezért szempont volt, hogy minden oklevélszöveg külön-külön sorszámot kapjon, abban az esetben is, ha ugyanazon oklevélszöveg másmás jelzet alatt előforduló példányairól van szó. A forráskiadásokban hasonló esetben egy sorszám alá vonják össze az eredeti példányt az összes másolattal, átírással vagy tartalmi kivonattal. A 14. sz. regeszta esetében azonban a tartalmi átírás külön regesztázása azzal az előnnyel járhat, hogy a kutató össze tudja vetni az eredeti példány alapján készített 10. sz. kivonattal, megvizsgálva, hogy a tartalmi kivonat készítésekor milyen információk feltüntetését vélték fontosnak.

Borsa elveinek megfelelően történt meg az átírt oklevelek kiemelése, a királyi cím részletezésének elhagyása. Az országbírók esetében nem tüntettem fel, hogy melyik király tisztségviselője, kivéve a kettős királyság időszakából, amikor I. Ferdinándnak és I. Jánosnak külön országbírója volt.[10] A nagyságos (magnificus), vitézlő (egregius) és mester (magister) címet viselő személyek neve mögött e címeket zárójelben szerepeltettem. A *magnus* és *parvus* szavakat, amennyiben személynévben szerepeltek, külön jelzés nélkül fordítottam magyarra, ahogy a keresztneveket is. A kijelölt királyi emberek neveit az oklevél szövegét követően soroltam fel, esetleg, ahol a szövegkontextusba belefért ez a megoldás, ott a szövegen belüli zárójelben szerepeltettem őket.[11]

A helységnevek és a családnevek (ideértve a családnévként használt helységneveket) esetében általában a mai helyesírás szerinti egységesítést alkalmaztam, tiszteletben tartva a hagyomány elve alapján írt családneveket, amelyek általában így szerepelnek a szakirodalomban. Abban az esetben, ha a szakirodalomban több variáció lelhető fel,[12] akkor az egyik névforma egységes használata mellett döntöttem.[13] A nemesi előneveket kisbetűvel írtam, kivéve abban az esetben, amikor gyanítani lehetett, hogy a háromtagú név első (latin szövegekben utolsó) tagja inkább családnév szerepet tölt be, a második tag pedig egyéni ragadványnév.[14] Abban az esetben viszont, amikor a névalak azonosítása

[10] A 42. és 68. regesztában ezt nem tettem meg, mert egyértelmű volt, hogy János király okleveleiben a saját országbírójának ad parancsot.

[11] 6. sz.

[12] Erre példa a Losonczy család, ahol az 1526 előtti időszakkal foglalkozó publikációkban az utóbbi évtizedekben a kiejtés elvének megfelelően a Losonci alak a bevett (például Neumann, 2022, 1174.), azonban a Mohács utáni időszakra koncentráló feldolgozások manapság is a Losonczy alakot szokták használni (például Molnár, 2020.). Nyilvánvalóan a Mohács időszakában élt családtagok esetében közleményenként változhat, hogy melyik névformát írják le, az 53. számú regesztában szereplő Losonczy Anna esetében azonban a Losonci névforma használata egyáltalán nem bevett.

[13] Ebben és a helység- és családnevek betűhív átírás helyetti egységesítésében Szabó András Péter javaslatának megfelelően igyekeztem eljárni.

[14] Például Tormásy Kawka Benedek (2. sz.).

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 12 2024. 02. 23. 14:46:38

(legyen szó akár helység-, akár családnévről) problémákba ütközött, maradtam a betűhív alakoknál.[15] Minden kivonatban feltüntettem a benne szereplő összes helység- és személynevet, valamint lehetőség szerint az összes jogi és tartalmi szempontból fontos körülményt. Dátumok megadása esetén azok feloldása mögött zárójelben az oklevél vonatkozó részét is szerepeltettem.

Az oklevél érdemi részét követően új bekezdésben szerepelnek a fennmaradási formára, az oklevél fizikai állapotára, pecséthasználatra, jelzetre, zárójelben a régi jelzetre (ez általában ladulaszám-fasciculusszám-numerusszám formában) vonatkozó és az egyéb fontosnak vélt információk.

Források

1.

1527. március 12. (In festo beati Gregorii pape) **Esztergom**

János király megparancsolja Ludányi Ferenc kérelmére a nyitrai káptalannak, hogy a néhai Cseh János által a birtokaira vonatkozó azon okleveleket, amelyeket megőrzésre a káptalannak egykor átadott, most szolgáltassák vissza a kérelmezőnek, aki Cseh János fia, hogy jogait meg tudja védeni. A szöveg felett jobbra: *De commissione domini regis.*

Eredeti, latin nyelvű, papír, kissé szakadozott, a szöveg alatt papírfelzetes pecsét. Jelzete: ÖStA HHStA SB FA Erdődy (a továbbiakban FA Erdődy) D 1275. (25-3-34.)

2.

1527. november 12. (Fer. III. post festum beati Martini episcopi) **Fehérvár**

I. Ferdinánd parancsa a nyitrai káptalanhoz. Hű szolgálataiért Dolgos Ambrus galgóci várnagynak (egr.) és általa Kozmafalvi Jánosnak, illetve utóbbi fiaiknak: Tamásnak, Péternek és Kristófnak, továbbá örököseiknek adományozta egy másik oklevelével Chermeny Ádám és fiai: Imre és Péter minden birtokát, mivel utóbbiak Tormásy Kawka Benedek házának és nemesi telkének felégetése, ingóságai elvitele és marhái elhajtása miatt hűtlenség bűnébe estek, birtokaik pedig királyi adományozási jog alá kerültek, egyben a Nyitra megyei birtokrészeikben rejlő királyi jogot is, a káptalan pedig küldje ki tanúbizonyságát a kedvezményezettek beiktatására. Mindezek után tegyenek jelentést a királyi személyes jelenlét bíróságának az eseményről, a jelenlévőkről, az esetleges

[15] Például Krezthywn (19. sz.), Sosoklakosa (72. sz.).

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 13 2024. 02. 23. 14:46:38

ellentmondókról és a kijelölt terminusról. Királyi emberek: Pográny Mihály, Surány Kristóf, Sághy István, Assakürthy Assa János.

Eredeti, latin nyelvű, papír, foltos, hátlapján zárópecsét nyomai. Jelzete: FA Erdődy D 1276. (25-3-38.)

3.

1528. március 5. (Fer. V. post dom. Invocavit) **Magyaróvár**

I. Ferdinánd Hans Ungnad sonneggi bárónak, II. Lajos király volt kamarásának *(cubicularius)* és szülőanyjának, /Lochner von Liebenfels/ Margarethe-nek, Mária királyné udvarmesterének megerősíti a szlavóniai Zágráb megyében fekvő szamobori várhoz tartozó Szamobor mezővárosukra vonatkozó örökös kamarahaszna- és adómentességet, amelyet még II. Lajostól nyertek, emellett János és utódai jogot kapnak arra, hogy a gonosztevőket a szamobori uradalom területén a helyszínen megbüntethessék, emellett az uradalom területén szabadon vadászhatnak minden vadra.

Eredeti, latin nyelvű, papír, a szöveg alatt pecsét nyoma. Jelzete: FA Erdődy D 1277. (78-4-7.)

4.

1527. november 1. (In festo Omn. Sanct.) **Fehérvár**

I. Ferdinánd király a budai káptalanhoz. Megerősítette nővére, Mária magyar és cseh királyné Pozsonyban, [1527.] április 15-én *(feria secunda proxima post dominicam Ramispalmarum)* Losonczy Antal (magn.) és István (magn.) részére kibocsátott adománylevelét a Zemplén megyei Jesztreb, Szürnyeg és Imreg birtokokra, amelyek egykor néhai Pálóczy Antaléi (magn.) voltak, és az ő fiúörökös nélküli halálával váltak eladományozhatókká. A királyné az akkor birtokában lévő királyi hatalom *(auctoritas)* alapján járt el, Ferdinánd király ehhez hozzájárulását adja és a kedvezményezetteknek, illetve örököseiknek adományozza szolgálataikért a három említett birtokban rejlő királyi jogot, a budai káptalan pedig küldje ki tanúbizonyságát a kedvezményezettek birtokba iktatására. Ellentmondás esetén az ellentmondó(ka)t idézzék meg az ellentmondástól számított 15. napra a királyi személyes jelenlét bírósága elé. Királyi emberek: miskolci Kormossy Tamás, senyei Nádffy Simon, Senyey Imre, keresztúri Rákóczi Imre, Pelényi Péter, Pelényi Balázs, Pelényi Benedek, Szalmatercsy Albert, Kéry László, Kozárdy Tamás, Kozárdy Boldizsár, Berényi György, kálnói Etre György. Királyi kúriai kiküldött: Maday Pál.

A budai káptalan átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd az 5. sz. regeszta alatt.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 14 2024. 02. 23. 14:46:38

5.

1528. április 5.

(Sextodecimo die diei introduct., statut. et evoc. scil. in festo beati Benedicti abbatis)

A budai káptalan jelentése I. Ferdinánd királyhoz, hogy 1527. november 1-jén kelt parancslevele értelmében kiküldték tanúbizonyságukat: Siklósi Miklós kanonokot (mgr.), akinek jelenlétében Maday Pál királyi kúriai kiküldött 1528. március 21-én *(in festo beati Benedicti abbatis)* új adomány jogcímén *(nove vestre regie donationis titulo)* be kívánta iktatni Losonczy Antalt és Istvánt Jesztreb, Szürnyeg és Imreg birtokok birtokába, azonban a néhai Ráskay György (magn.) özvegyének: Pálóczy Katának cékei bírója: Lucskay László Kata asszony, továbbá fiai: Csaholy Imre (egr.), Ráskay Zsigmond (egr.), Ráskay Mihály (egr.) és Ráskay István (egr.) nevében az iktatásnak a fél birtokokra nézve ellentmondott, emiatt a királyi ember Kata asszonyt és fiait Losonczy Antal és István ellen az ellentmondástól számított 15. napra a királyi kúriába, a személyes jelenlét elé idézte. Habár a birtokok másik felére nem érkezett ellentmondás, az iktatás 16. napján Bessenyői Lukács személyesen a káptalan előtt megjelenve Pálóczy Kata és fiai nevében a birtokok másik felébe való beiktatásnak is ellentmondott, ezért Kata asszonyt és fiait az onnantól számított 15. napra megidézték Losonczy Antal és István ellen a királyi kúriába, a személyes jelenlét elé.

Eredeti, latin nyelvű, papír, alul kissé szakadozott, hátlapján zárópecsét maradványai. Jelzete: FA Erdődy D 1278. (97-9-5.)

6.

1528. május 23.

(Quarto die termini prenotati scil. feria quarta in vigilia Ascensonis domini) **Buda**

I. Ferdinánd király a sági konventhez. Torday János Romhányi Zsigmond (egr.) nevében a király ügyvédvalló levelével a váci káptalan kézbesítő-, megintő- és idézőlevele értelmében a Szt. György-nap tizedik napján kezdődő, a II. Ulászló király halála óta történt új és régebbi birtokfoglalásokat és az 1521. július 13. *(a festo sancte Margarethe virginis)* óta történt hatalmaskodásokat, illetve kötelezvény-, zálog- és hitbérügyeket tárgyaló rövid terminuson, 1528. május 20-án *(feria quarta in vigilia Ascensonis domini),* néhai Losonczy Zsigmond özvegye: Kata és fia: Antal, továbbá Pelényi Mihály somoskői várnagy *(castellanus castri Somoskew)* ellenében megjelent a királyi személyes jelenlét előtt azzal a váddal, hogy 1528. március 25. körül *(circa festum Annuntiationis beatorum virginis Marie)* Kata asszony és Losonczy Antal a Nógrád megyei Szécsény mezővárosban élő familiárisai: Petenyeházy/Petneházy Ferenc és Besenyői Árokháti János, továbbá jobbágyai: Nyírő Bálint és Talpas Mátyás, uraiknak és azok somoskői várnagyának: Pelényi Mihálynak parancsára többedmagukkal fegyveresen és hatalmasul a panaszos dolyáni (Nógrád m.) birtokrészén fekvő házára és nemesi telkére támadtak és ott Imrét,

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 15 2024. 02. 23. 14:46:39

a panaszos fiát más familiárisokkal megölték, ingóságaikat elrabolták és uraikhoz, illetve Pelényihez vitték, több mint 200 forint kárt okozva, ami miatt az alpereseket a királyi személyes jelenlét elé idézték. Tomonyi István, Kata asszony, Losonczy Antal és Pelényi Mihály ügyvédje (a király ügyvédvalló levelével) azt válaszolta, hogy a felperes a mondott időben Dolyán birtokon semmit nem birtokolt, ennek megfelelően a ház és a nemesi telek megtámadása, a fiú és a familiárisok meggyilkolása és a javak elrablása vádját tagadja. A mondott nemesi telek Csery Ferencé volt, akitől hűtlensége, Szapolyai János-pártisága miatt elkobozták, az nem lett a felperesé, és igazságának alátámasztására vizsgálatot kért. Az uralkodó megparancsolja tehát a konventnek, hogy küldje ki tanúbizonyságát a felsorolt királyi emberek (Miletinczy Péter, Orgovány Miklós, kelecsényi Madách Miklós, Szalacskay Barnabás, kisfaludi Liptay Miklós [mgr.], hartyáni Zima Miklós, keresztúri Tercsy Miklós) egyike által 1528. június 15-én *(feria secunda post festum sacratissimi Corporis Christi)* Szécsény mezővárosban megtartandó vizsgálatra, ahol Dolyán birtok szomszédainak és határosainak, továbbá Nógrád megye nemességének, akiket az alispán és a szolgabírák összehívnak, 16 márka bírság alatt Isten, a király és a Szent Korona iránti hűségükre, illetve az Úr keresztjére esküt téve vallomást kell tenniük az ügyben. Az eskütétel formai követelményeinek részletes leírása. A tanúvallomás során a vád állításait, illetve a védelem állításait megismételve azok igazára kérdezzenek rá. A végrehajtás 15. napjáig (június 29.) küldjenek jelentést a vizsgálat eredményéről.

Eredeti, latin nyelvű, papír, hátlapján papírfelzetes zárópecsét, alul: *Lecta per magistrum Emericum Sarossy prothonotarium.* Jelzete: FA Erdődy D 1279. (96-21-14.)

7.

1528. április 21. (Fer. III. post dom. Quasi modo) **Buda**

I. Ferdinánd király a pécsi káptalanhoz. Losonczy Antal királyi pohárnokmester és nógrádi ispán (magn.) panaszt tett amiatt, hogy [1528.] március 15. körül *(circa dominicam Oculi)* Kápolnay Ferenc (egr.), Szapolyai János egyik kapitánya *(unus videlicet ex capitaneis Johannis de Zapolya)* nagy csapat felfegyverzett lovassal és gyalogossal ellenség módjára jogtalanul megtámadta a panaszos szalánci várához (Abaúj m.) tartozó Újváros,[16] Váralja, Ruszka, Regete, Pusztafalu, Rákos és Csáj nevű birtokait, váraljai majorját *(domum allodialem)* felgyújtották, a jobbágyokat nehéz adókkal sújtották, marháikat, borukat, lovaikat és egyéb javaikat elvették, több mint ezer forint kárt okozva. Mivel a fehérvári koronázó országgyűlésen hozott törvény értelmében az 1526. július 13. óta *(a festo beate Margarethe virginis)* elkövetett hatalmaskodásokat rövid terminuson kell tárgyalni, a király utasítja a káptalant, hogy kézbesítsék jelen oklevelét Kápol-

[16] Szaláncújváros.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 16 2024. 02. 23. 14:46:39

nay Ferencnek, valamint intsék meg és utasítsák őt királyi szóval, hogy a kézbesítéstől számított 15. napra jelenjen meg a királyi személyes jelenlét előtt.

A pécsi káptalan átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 8. sz. regeszta alatt.

8.

1528. május 24.
(Sexto die diei executionis prenotate *scil.* fer. III. ante festum Asc. dom.)

A pécsi káptalan jelentése I. Ferdinánd királyhoz, hogy 1528. április 21-én kelt parancslevele értelmében kiküldték János áldozópapot, a pécsi székesegyház Mindenszentek-oltárának igazgatóját *(rector altaris omni sanctorum in dictum ecclesiam nostram kathedrali constructi),* aki május 19-én Kápolnay Ferenc (egr.) Baranya megyei Boldogasszonyfalva nevű birtokára menve Kápolnay házát és nemesi telkét felkeresve, habár nem találta otthon, őt királyi szóval arra intette, hogy az attól a naptól számított 15. napon a királyi személyes jelenlét előtt személyesen vagy ügyvéd útján jelenjen meg.

Eredeti, latin nyelvű, papír, hátlapján zárópecsét nyomai. Jelzete: FA Erdődy D 1280. (47-5-21., de a régi jelzetben ladula helyett cistula szerepel.)

9.

1528. május 30.
(Secundo die termini prenotati *scil.* quintodecimo die tredecimo diei termini decimi diei festi beati Georgii)

/Fegyverneki/ Ferenc sági prépost és a konvent tanúsítják, hogy I. Ferdinánd király Budán, 1528. május 15-én *(tredecimo die termini decimi diei festi beati Georgii)* kelt parancslevele értelmében zelenei Szőlősy Jánosnak 15 napon belül ártatlansági esküt kellett volna tennie Losonczy Antal (magn.) ellenében, azonban az előírt határidőig ezt nem tette meg.

I. Ferdinánd király átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 10. sz. regeszta alatt.

10.

1528. június 27. (Nono die termini prenotati *scil.* fer. VI. post festum beatorum Viti et Modesti) **Buda**

I. Ferdinánd király parancsa a sági konventhez. Megjelent előtte a király perhalasztó, illetve a sági konvent kézbesítő, figyelmeztető és idéző oklevele értelmében Pelényi Mi-

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 17 2024. 02. 23. 14:46:39

hály Losonczy Antal (magn.) nevében, a király ügyvédvalló levelével a Szt. György-nap tizedik napján kezdődő rövid terminuson, ahol az országlakók összes, II. Ulászló király halála óta történt új és régi birtokfoglalási ügyét, illetve az új hatalmaskodási, kötelezvény-, hitbérrel és jegyajándékkal kapcsolatos, továbbá zálogügyeket tárgyalják, mégpedig zelenei Szőlősy János ellenében, azzal a váddal, hogy utóbbi pünkösd (1527. június 9.) körül elküldte familiárisait és embereit Putnoky Imre (egr.) Szabadfalva (Hont m.)[17] nevű földjére, ahol Putnoky Imre engedélyével Losonczy Abád mezővárosi (Heves m.) jobbágyai: Toldi *(Thewldy)* Demeter és Éles Osvát néhány jószágukat *(certa pecora ipsorum)* legeltették. Ezeket az állatokat Szőlős birtokra (Nógrád m.) hajtották, és még ráadásul három jobb – 12 aranyforintot érő – ökröt is, ezzel kárt okozva a felperesnek, illetve jobbágyainak. Szőlősy János ügyvédje: kissingi[18] Ficsor Benedek (a sági konvent ügyvédvalló levelével) ártatlannak mondta ügyfelét a vádakban, amelyre ügyfele kész a fejére is megesküdni. A felperes ügyvédje ezt az eskütételi ajánlatot nem fogadta el, de a király engedélyezte, tehát parancsot adott az alperesnek, hogy harmadmagával a jelen oklevél keltétől számított 15. napon tegye le a tisztító esküt az Oltáriszentségre, amelyről a sági konventnek kellett jelentést készítenie. 1528. június 19-én a felperes ügyvédje: Damonyi István a király ügyvédvalló levelével megjelent a királyi személyes jelenlét előtt és bemutatta az eskütétel elmulasztásáról szóló oklevelet, kérve az alperes elmarasztalását. Az uralkodó tehát az alperest kisebb hatalmaskodás vétsége miatt 25 márka bírságra (amely 100 aranyforintot tesz ki) és az elrabolt jószágokért 60 forint kártérítésre ítéli. Az uralkodó megparancsolja a sági konventnek, hogy küldje ki tanúbizonyságát az alperes birtokainak a kijelölt királyi kúriai kiküldöttek (kiszellői Szénás István, keresztúri Tercsy Miklós, hartyáni Zima Miklós, Pelényi István, Romhányi Gergely, Libercsey Pál) egyike általi körüljárására és zálogjogon való lefoglalására fele részben a felperes, fele részben a király részére, amíg a bírságot ki nem fizetik.

Eredeti, latin nyelvű, papír, hátlapján papírfelzetes zárópecsét. Hátlapján: *Lecta, proclamata et extradata per me magistrum Nicolaum Miletinczy prothonotarium coram me magistro Thoma Warday prothonotario et coram me magistro Alberto Sarkozy prothonotario.,* alul: *Extradata in profesto beati Ladislai regis nemo prohibet.* Jelzete: FA Erdődy D 1281. Régi jelzete nincs feltüntetve. Tartalmi átírását (FA Erdődy D 1283.) lásd a 14. sz. regeszta alatt.

---

[17] Rimaszombat egyik városrészével, Szabadkapusztával azonosítható. Engel, 2020, pontkód: 1HTK15.

[18] Az oklevélben *de Kyssyng.* Ilyen nevű település volt a késő középkorban Pilis megyében Óbuda és Békásmegyer között. Csánki, I, 14. Jóval távolabb, Somogy megyében is említenek az 1520-as években egy Kisinke *(Kissinge)* nevű birtokot. MNL OL DL 93855.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 18 2024. 02. 23. 14:46:39

11.

1528. május 5. (Fer. III. post festum Inv. Cruc.) **Buda**

Betlenfalvi Thurzó Eleknek, I. Ferdinánd országbírójának parancslevele a váci káptalanhoz. Romhányi Zsigmond (egr.) előadta, hogy 1528. április 5. körül *(circa dominicam Ramispalmarum proxime preteritum)* néhai Losonczy Zsigmond özvegyének, Katának, illetve fiának, Antalnak (magn.) a Nógrád megyei somoskői várnagya *(castellanus [...] in castro ipsorum Somoskew):* Pelényi Mihály urai parancsára elküldte urai familiárisait: Árokháti Jánost és Petenyeházy/Petneházy Ferencet, továbbá urai felsorolt Szécsény mezővárosi (Nógrád m.) jobbágyait (Baris Demeter, Talpas Sebestyén, Dráhi *(Dray)* Balázs, Takács Benedek, Szabó Balázs, *Faybath [Zaybath?]* Mihály, Szőcs Mátyás, Borbély Péter, Kovács Orbán, *Kulaby* András, Csiszár Péter, Nyírő Bálint, Talpas Mátyás, Hana Mihály, Varga Pál, Szabó Máté, Spolyár Gergely, Püspök Gergely, Nagytorma Gáspár, Szőcs Benedek, *Zyws* István, Szíjgyártó Mihály, Nagy Sándor, Sánta Pál, Szakács Mihály, *Chwe* Dénes fia: János),[19] akik fegyveresen felkeresték a panaszos dolyáni házát és nemesi telkét, a házba behatoltak *(subintrasset)* és elvitték onnan Romhányi Zsigmond minden Dolyán birtokra vonatkozó oklevelét, amelyek ott voltak elhelyezve, ezenfelül a panaszos szalonnáját, gabonáját, háztartási eszközeit, 40 szarvasmarháját, 50 sertését és egy megvasalt szekerét is elvitték, több mint 300 forint kárt okozva hatalmaskodásukkal. Az I. Ferdinánd király koronázásakor, Fehérvárott tartott országgyűlés határozatai értelmében az 1526. július 13. utáni *(a festo beate Margarethe virginis et martiris)* ügyekben rövid terminusra, a megintéstől számított 15. napra kell törvény elé hívni a vádlottakat, tehát a váci káptalan küldje ki tanúbizonyságát, kézbesítendő jelen oklevelet Kata asszonynak, Losonczy Antalnak, Pelényi Mihálynak, Árokháti Jánosnak és Petenyeházy Ferencnek, és intse meg őket királyi szóval, hogy az aznaptól számított 15. napon jelenjenek meg a királyi személyes jelenlét bírósága előtt, valamint utasítsa a Losonczyakat a felsorolt jobbágyok előállítására. A káptalan küldjön jelentést őfelségének a parancs végrehajtásáról.

A váci káptalan átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 13. sz. regeszta alatt.

12.

1528. május 9. (Tertio die diei exhibicionis *scil.* fer. V. post Inv. Cruc.)

A váci káptalan jelentése I. Ferdinánd királyhoz, hogy Thurzó Elek országbíró (I. Ferdinándé) 1528. május 5-én kelt – Romhányi Zsigmond (egr.) ügyében kiállított – parancslevele értelmében kiküldték Antal áldozópapot, a váci Szt. Bertalan-oltár igazgatóját, aki május 7-én *(feria quinta proxima post festum Inventionis Sancte Crucis)* kiszállt

[19] Mindannyian a *circumspectus* jelzőt viselik.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 19 2024. 02. 23. 14:46:39

Szécsény mezővárosba (Nógrád m.), ahol felkereste néhai Losonczy Zsigmond özvegyét: Katát és fiát: Antalt (magn.), és megintette őket, azonban familiárisaikat: Árokháti Jánost és Petenyeházy Ferencet nem érték el személyesen. Azután, ugyanazon a napon kiszállt Pelény birtokra (Nógrád m.), ahol Pelényi Mihály somoskői várnagy *(castellanus castri [...] Somoskew)* lakóhelye van, de őt sem találta otthon, viszont távollétében őket is megintette, valamint az összes alperest királyi szóval figyelmeztette, hogy a kézbesítéstől számított 15. napon jelenjenek meg a királyi ítélőszék előtt.

Thurzó Elek országbíró átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 13. sz. regeszta alatt.

13.

1528. július 7. (Fer. III. post Visitationis Gloriose Virginis Marie) **Buda**

Betlenfalvi Thurzó Elek, I. Ferdinánd országbírója abban a perben, amelyet egyfelől Romhányi Zsigmond (egr.) felperes, másfelől az özvegy Kata asszony,[20] Losonczy Antal (magn.), Pelényi Mihály somoskői várnagy *(castellanus castri Somoskew),* Árokháti János és Petenyeházy Ferenc alperesek között 1528. július 6-án *(feria secunda proxima post festum Visitationis Beatissime Virginis Marie),* a Szt. György-nap tizedén kezdődött rövid terminuson tárgyaltak (amely terminuson a II. Ulászló király halála óta eltelt időszak birtokfoglalási ügyeivel foglalkoztak, illetve az 1521. július 13. óta – *a festo beate Margarethe virginis et martiris* – eltelt időszak hatalmaskodásaival, kötelezettségvállalásaival, zálogjogi és hitbérrel kapcsolatos ügyeivel), megjelent előtte a felperes nevében Torday János, aki bemutatta a váci káptalan zárt formában kiállított *(clause confecte et emanate)* papír oklevelét. Akkor Lády Ferenc, néhai Losonczy Zsigmond (magn.) özvegyének és fiának, valamint a többi alperesnek az ügyvédje (a sági konvent ügyvédvalló levelével) kérte a bemutatott, 1528. május 9-én kelt oklevél átírását az alperesek számára, amelyet az országbíró teljesített.

Eredeti, latin nyelvű, papír, a szöveg alá nyomott pecséttel, mellette jobbra kancelláriai jelzet. Jelzete: FA Erdődy D 1282. (96-9-1.)

14.

1528. június 27. (Nono die termini in eiusdem litteris vestre serenitatis specificatio – *Fer. IV., in vigilia Visitationis Virginis gloriose*) **Buda**

I. Ferdinánd király bírói döntés szerinti módon és formában *(modum et formam sue iudiciarie deliberationis)* kiállított ítéletlevele a Losonczy Antal (magn.) és zelenai Szőlősy János közötti perben, amelyben megparancsolja a sági konventnek, hogy küldjék el

[20] Dóczy Kata vagy Katalin, Losonczy Zsigmond († 1522) özvegye.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 20 2024. 02. 23. 14:46:39

tanúbizonyságukat a szóban forgó birtokok határainak bejárására, a birtokok felbecslésére, lefoglalására *(occupatio)* és zálogjogon való iktatásra, hogy a károk megtérítése azokban teljesüljön *(necnon dampnorum refusione in se denotante, representante)*.

A sági konvent tartalmi átírása, latin nyelvű. Pontos dátuma csak az átíró oklevélből derül ki, ezért azt kurzívval jelöltem. Jelzetét lásd a 15. sz. regeszta alatt. Eredetijét (FA Erdődy D 1281.) lásd a 10. sz. regeszta alatt.

15.

1528. július 12. (Octavo die a die executionis premissorum *scil.* Dominica prescriptam feriam quartam *scil.* in vigilia Vis. Virg. glor. immediate sequentibus)

/Fegyverneki/ Ferenc sági prépost és konventje jelentése I. Ferdinánd királyhoz, hogy a Losonczy Antal (magn.) és zelenai Szőlősy János közötti per ítéletlevele értelmében Mátyás áldozópap, konventi ember jelenlétében Romhányi Gergely királyi ember július 1-jén *(feria quarta, in vigilia Visitationis Virginis gloriose)* körüljárta a Nógrád megyei Zelene *(Zelena)* birtokot a felsorolt szomszédok és határosok (Soós Tamás, poltári Soós Sebestyén, Berzenczey István, kálnói Legéndy Boldizsár) jelenlétében és 260 forint zálogösszegben, amely a nagyobb hatalmaskodásért kirótt bírság összege volt, de amelyből Szőlősy kérésére 100 forintot elengedtek, tehát végül 25 márka, kisebb hatalmaskodásért kirótt bírságért (ami 100 forintot tesz ki) és a Losonczynak fizetendő 60 forint kártérítésért zálogjogon Losonczyt és a királyt be akarta iktatni, azonban mivel a rá következő vasárnapra kiderült, hogy mondott birtok Szőlősy egyetlen birtoka, nem lehetett végrehajtani az ítéletet.

Papír, latin nyelvű, hátlapján zárópecsét maradványai. Jelzete: FA Erdődy D 1283. (96-27-10.)

16.

1527. október 12. (Sabbato post festum beati Dionisii) **Buda**

I. Ferdinánd király Losonczy Antalnak (magn.) és Istvánnak (magn.) adományozza hűséges szolgálataikért a fiúörökös nélkül elhunyt Pálóczy Antal (magn.) Zemplén megyei Jesztreb, Szürnyeg és Imreg nevű birtokait, továbbá az azokban rejlő királyi jogot. Ígéri, hogy jelen oklevelet bemutatás után privilegiális formában is ki fogja állítani.

Eredeti, latin nyelvű, papír, a szöveg alatt papírfelzetes pecsét, attól balra uralkodói aláírás. Jelzete: FA Erdődy D 1284. (97-9-4.)

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 21 2024. 02. 23. 14:46:39

17.

1528. december 14. (Secundo die festi beate Lucie virg.) **Majsa**[21] **melletti tábor**

János király monyorókeréki Erdődy Péternek adományozza hű szolgálataiért a németek, következésképpen ellensége: Ferdinánd pártjára állt, hűtlenségben és felségsértésben elmarasztalt Nádasdy Márton összes birtokát. Ígéri, hogy jelen oklevelét bemutatás után privilegiális formában is ki fogja állítani. A szöveg felett jobbra: *Commissio propria domini regis*.

Eredeti, latin nyelvű, papír, a szöveg alatt levált papírfelzet, alatta pecsét töredékei. Jelzete: FA Erdődy D 1285. (4-1-21.)

18.

1528. február 29. (Sabbato ante dom. Invocavit) **Esztergom**

I. Ferdinánd király megparancsolja Várday Pál esztergomi érseknek és királyi főkancellárnak, Báthory István nádornak (spect. et magn.), betlenfalvi Thurzó Elek országbírónak (magn., I. Ferdinándé), Révay Ferenc mester személynöknek (egr.), ítélőmestereiknek, a megyéknek és minden más egyházi és világi bírósági fórumnak, hogy monyorókeréki Erdődy Péter vasi ispán (magn.) peres ügyeit, mivel ő követként a birodalmi gyűlésre és az uralkodó más országaiba utazott a királlyal, illetve familiárisai: kismegyeri Földesy János és Panday Gergely peres ügyeit visszaérkezésükig halasszák el.

Eredeti, latin nyelvű, papír, szakadozott, a szöveg alatt papírfelzetes pecséttel, attól jobbra Thuróczy Miklós királyi udvarmester (magn.) relációs jegyzete. Jelzete: FA Erdődy D 1286. (4-6-3.)

19.

1528. július 10. (Fer. VI. ante beate Margarethe virg.) **Buda**

I. Ferdinánd király a nyitrai káptalanhoz. Előadta neki Babindály Mátyás és kisdovoránYi DovoránYi Rafael, hogy 1528. június 24. körül *(circa festum beati Johannis Baptiste)* DovoránYi Pál özvegye: Julianna Rafael Ludány nevű birtokán tolvaj árulónak és kurvafiának becsmérelte őt, 1528. február 2. körül *(circa festum Purificationis beatissime Marie virginis)* pedig Babindály Péter és fia: Bertalan felsorolt jobbágyaikkal és familiárisaikkal (Tóth György, Tar Péter, Samaria Miklós, Balázs) a Nyitra megyei Babindál birtokon az erdő alatti *Krezthywn* nevű rétet, amelyet Babindály Mátyás, Péter és Bertalan közösen szoktak használni, utóbbiak a maguk részére hatalmasul elfoglalták. Azoknak

[21] A Temesvár és Szakálháza között fekvő Majsával azonosítható. Engel, 2020, pontkód: 1TS40.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 22 2024. 02. 23. 14:46:39

a konstitúcióknak az értelmében, amelyeket I. Ferdinánd székesfehérvári koronázó országgyűlésén kiadtak és királyi megerősítést kaptak, az 1526. július 13. óta *(a festo beate Margarethe virginis et martiris)* történt hatalmaskodások vádlottjait 15. napra kell idézni, ezért a király parancsot ad a káptalannak, hogy küldjék ki tanúbizonyságukat Julianna asszony, valamint Babindály Péter és Bertalan megintésére, és királyi szóval az attól számított 15. napra való megidézésére a királyi személyes jelenlét bírósága elé, utóbbiaknak meghagyva az említett jobbágyok előállításását is. A káptalan küldjön jelentést a személyes jelenlétnek a parancs végrehajtásáról!

A nyitrai káptalan átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 20. sz. regeszta alatt.

20.

1528. augusztus 15. (Quinto die diei exhibitionis prenotate *scil.* fer. III. post festum beati Laurentii mart.)

A nyitrai káptalan jelentése I. Ferdinánd királyhoz, hogy 1528. július 10-én kelt parancslevele értelmében tanúbizonyságuk: Ferenc nyitraörményi áldozópap és a nyitrai Mindenszentek-oltár igazgatója *(presbiter de Ilmer, rector altaris omnium sanctorum in ecclesia nostra predicti fundata)* augusztus 11-én, a Nyitra megyei törvényszék Kopasz János Nyitra külvárosában *(in suburbio)* lévő házában tartott ülésnapján bemutatta Babindály Péternek az uralkodó parancsát, megintette és királyi szóval 15. napra megidézte személyesen vagy ügyvéd útján a királyi személyes jelenlét bírósága elé, illetve meghagyta a hatalmaskodásban részt vett jobbágyai előállítását.

Eredeti, latin nyelvű, papír, foltos, helyenként elhalványult szöveggel. Hátlapon kör alakú zárópecsét maradványai, illetve feljegyzés a per Babindály Péter kérelmére Sárossy Imre ítélőmester általi elhalasztásáról. Jelzete: FA Erdődy D 1287. (25-3-39.)

21.

1528. október 25. (Die dominico ante festum beati Demetrii mart.) **Bécs**

I. Ferdinánd király megerősíti Hans Ungnad sonneggi bárónak (magn.), II. Lajos király volt kamarásának *(cubicularius)* és anyjának, /Lochner von Liebenfels/ Margarethenek, Mária királyné udvarmesterének még II. Lajos király által adott kiváltságot, ti. a szlavóniai Zágráb megyében fekvő Szamobor várhoz tartozó Szamobor mezőváros örök időkre szóló felmentését a kamarahaszna, továbbá a Szlavóniában szokásos más rendes és rendkívüli adók *(taxae seu contributiones)* alól, és II. Lajos azon adományát, amely engedélyezte Szamobor mezőváros számára a zöld pecsétviasz használatát. Emellett az uralkodó engedélyt ad a szamobori vár uradalmában elfogott gonosztevők meg-

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 23 2024. 02. 23. 14:46:39

büntetésére, továbbá arra, hogy a mondott uradalom területén mindenfajta vadra *(omnium ferarum liberarum)* vadászhasson.

Eredeti, latin nyelvű, hártya, töredékes pecsétfészekben lévő viszonylag ép függőpecséttel, a szöveg alatt bal oldalon uralkodói aláírással. Hátlapján: Regestrata folio LXII. (MNL OL A 57 1. kötet 242. sz. bejegyzése.). Jelzete: FA Erdődy D 1288. (78-4-8.)

22.

1528. augusztus 22. (Sabbato ante festum beati Bartholomei ap.) **Buda**

Báthory István nádor és királyi helytartó a veszprémi káptalanhoz. Monyorókeréki Erdődy Péter előadta, hogy mesztegnyői Bodó Ferenc (egr.) hűtlenné vált I. Ferdinánd királyhoz és fegyvert fogva ellene tűzzel-vassal pusztította az ország egyes részeit, ennek következtében Bodó Nagyszőlős nevű Veszprém megyei mezővárosát a király Erdődynek adományozta, ő pedig szeretné, ha annak birtokába jogszerűen bevezetnék. Báthory tehát parancsot ad a káptalannak, hogy küldje ki tanúbizonyságát a kedvezményezett beiktatására. Ellentmondás esetén az ellentmondót idézzék be vízkereszt 15. napjára *(pro quintodecimo die festi Epiphanarum domini),* Budára a nádori jelenlét elé. A parancs végrehajtásáról a káptalan küldjön jelentést! Kijelölt nádori emberek: szörcsöki Káldy Benedek, kisberzsenyi Fejér György, Kisberzsenyi Albert, nagyberzsenyi Kovács Gergely.

A veszprémi káptalan átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 23. sz. regeszta alatt.

23.

1528. október 1. (Sedecimo die diei introd. et statut. *scil.* fer. IV. post pestum Exalt. sancte crucis)

A veszprémi káptalan jelenti, hogy Báthory István nádor és királyi helytartó (spect. et magn.) 1528. augusztus 22-én kelt parancslevelének értelmében kiküldték tanúbizonyságukat: Széki András áldozópapot, a veszprémi egyház Szt. László király oltárának igazgatóját *(rector altaris sancti Ladislai regis et confessoris in ecclesia nostra Wesprimiensi fundati),* akinek tanúsága mellett szörcsöki Káldy Benedek nádori ember szeptember 16-án, a név szerint felsorolt szomszédok és határosok (pacsiházi Pachy András és Ferenc, vecsei Wechey Mihály, tokházi Kopa Gergely, csöglei Pirithy Mátyás, désházi Dés Benedek, berzsenyi Berzsenyi Benedek) jelenlétében ellentmondás nélkül beiktatta monyorókeréki Erdődy Pétert mesztegnyői Bodó Ferenc Nagyszőlős nevű Veszprém megyei mezővárosának birtokába.

Eredeti, latin nyelvű, hártya, függőpecsét pecsétfészkének töredékeivel. Jelzete: FA Erdődy D 1289. (86-6-10.)

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 24 2024. 02. 23. 14:46:39

24.

1525. február 3. (In festo beati Blasii ep. et mart.) **Buda**

Ákosházi Sárkány Ambrus országbíró előtt Kaspar Herbst von Laas[22] (*de Laaz,* magn.) özvegye: cetini Frangepán János gróf (spect. et magn.) leánya: Ilona (magn.) Hans Ungnad sonneggi szabad bárónak *(liber dominus),* II. Lajos király és Ferdinánd osztrák főherceg kamarásának *(camerarius)* (magn.) és menyasszonyának, Frangepán Ilona lányának: Annának, illetve utódaiknak adja Szamobor várát (Zágráb m.), a hasonló nevű mezővárost, a plébánia kegyúri jogával, a szamobori vámot, valamint a várhoz tartozó Braslovje, Podvrh, Jazbina,[23] Klokocsevác, Nagy- és Kisotok,[24] Kisgradna *(minori Gradna),* Farkasóc, Domoszlavci, Kladje, Zela Rowe,[25] Nagy- és Kisrakovica, Slavagora, Újfalu *(Nova Villa),*[26] Vratnik, Dubrava, Szentvid,[27] Otrusevác, Gerdanyelvka,[28] Kosztanyevác, Javorovác, Vissnyevác, Plešivica, Jarusgye és Slani Dol birtokokat tartozékaikkal.

II. Lajos király átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 26. sz. regeszta alatt. Másik, szintén II. Lajos által kiadmányozott átírása megtalálható az FA Erdődy D 1261. jelzetű oklevélben.

25.

1525. március 28. (Fer. III. post Letare) **Buda**

II. Lajos király Hans Ungnad sonneggi szabad báró *(liber dominus)* királyi kamarás *(cubicularius)* (magn.) kérésére átírja és megerősíti Sárkány Ambrus országbíró (magn.) 1525. február 3-án kelt privilegiális módon kiállított hártya oklevelét Szamobor vár és mezőváros Hans Ungnad részére történő átruházásáról.

I. Ferdinánd király átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 26. sz. regeszta alatt. Eredetijét lásd az FA Erdődy D 1261. jelzet alatt.

---

[22] Lož (SL).

[23] Valószínűleg Mala Jazbinával azonosítható, Engel Térképén (Engel, 2020, pontkód: 14ZB48) csak ez a település szerepel, Velika Jazbina nem.

[24] Manapság már csak egy ilyen nevű település van a környéken, Samoborski Otok.

[25] Rude faluval azonosítható.

[26] Valószínűleg Novakival azonosítható.

[27] Vrhovčak és Otruševec között helyezkedhetett el, az első katonai felmérés térképén még látszik Vrhovčak északnyugati határában a Szent Vid-kápolna. https://maps.arcanum.com/hu/map/firstsurvey-croatia/?layers=osm%2C145&bbox=1742370.7246658197%2C5748196.994111348%2C1751108.4324616687%2C5751574.555298699 (utolsó letöltés: 2023. október 30.)

[28] Valószínűleg Grdanjcival azonosítható.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 25 2024. 02. 23. 14:46:39

26.

1528. október 23. (Fer. VI. post festum undecim mil. mart.) **Bécs**

I. Ferdinánd király Hans Ungnad sonneggi báró (magn.) kérelmére megerősíti II. Lajos király 1525. március 28-án kelt, privilegiális módon, a királyi titkos pecsét ráfüggesztésével kiállított oklevelét.

Eredeti, latin nyelvű, hártya, töredékes pecsétfészekben lévő viszonylag ép függőpecséttel, a szöveg alatt bal oldalon uralkodói aláírással. Kiállító *(datum per manus):* Szalaházy Tamás veszprémi püspök, választott egri püspök és királyi udvari kancellár. Hátlapján: Regestrata folio LXII. (MNL OL A 57 1. kötet 244. sz. bejegyzése.) Mellette két német nyelvű feljegyzés Szamoborral kapcsolatban papíron. Jelzete: FA Erdődy D 1290. (78-4-6.)

27.

1528. július 11. (Secundo die termini prenotati *scil.* fer. VI. ante festum beate Margarethe virg.) **Buda**

Báthory István nádor és királyi helytartó parancsa a váci káptalanhoz. A főpapokkal, bárókkal, ítélőmesterekkel és az ország nemeseivel [1528.] július 10-én tartott törvényszék alkalmával megjelent Losonczy Zsigmond özvegye: Kata és fia: Antal (magn.), illetve Pelényi Mihály és előadták, hogy a Szt. György-nap tizedén tartott rövid határidős törvényszéken, amelyen a II. Ulászló király halála óta történt birtokfoglalásokat és birtokjogi ügyeket, illetve az 1521. július 13. utáni *(a festo beate Margarethe virginis et martiris in anno domini millesimo quingentesimo vigesimo primo)* hatalmaskodási ügyeket tárgyalták, volt egy perük, amelyet Romhányi Zsigmond (egr.) indított ellenük és amelyet ügyvédjük tapasztalatlansága miatt elveszítettek. Perújítást kérnek, ezért Báthory utasítja a káptalant, hogy küldje ki tanúbizonyságát Romhányi Zsigmond megidézésére a kérelmezők ellenében az idézés 15. napjára a helytartó elé. A káptalan küldjön jelentést a parancs végrehajtásáról! Speciális kúriai kiküldöttek: Keszy Gergely, gyáli Szedy Balázs.

Eredeti, latin nyelvű, papír, pecsét nélkül, nyoma sem látszik. Jelzete: FA Erdődy D 1291. (28-13-19.)

28.

1523. február 17. (Fer. III. ante festum beati Matthie ap.) **Buda**

II. Lajos király a vasvári káptalanhoz. Monyorókeréki Erdődy Péter (magn.) előadta, hogy 1522. szeptember 1. körül *(circa festum beati Egidi abbatis)* körmendi (Vas m.) várnagya: Ventei János körmendi jobbágyokkal együtt 16, ló húzta szekéren a Körmend

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 26 2024. 02. 23. 14:46:39

birtokon lévő Pochafölde *(Pwczafewlde)*[29] nevű kaszálóhoz mentek, amikor Nádasdy Ferenc, László és Márton, továbbá nádasdi Darabos Ferenc és János, Ivánczy István és Gosztonyi János fegyveresen és hatalmasul megtámadták őket, az embereket véresre verték, a 16 szekeret és 32 lovat pedig Nádasd birtokra (Vas m.) vitték. Ezt követően, szeptember 14. körül Nádasdy Ferenc, László és Márton és a mondott vádlottak megjelentek szekerekkel Pochafölde kaszáló területén, ahonnan jogtalanul elvitték a szénát, összesen 2000 forint kárt okozva. Hivatkozva az 1523. Szt. György-napi országgyűlésen hozott és megerősített törvényekre, az 1521. július 13. utáni *(a festo beate Margarethe virginis et martiris in anno domini millesimo quingentesimo vigesimo primo)* hatalmaskodási ügyeket rövid törvényszéken kell tárgyalni, ezért a király utasítja a káptalant, hogy küldje ki tanúbizonyságát a vádlottak 15. napra történő beidézésére. A végrehajtásról küldjenek jelentést!

A vasvári káptalan átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 31. sz. regeszta alatt.

29.

1523. március 14. (Sexto die diei executionis pren. *scil.* fer. II. post dom. Oculi)[30]

A vasvári káptalan jelentése II. Lajos királyhoz, hogy 1523. február 23-án kelt parancslevele értelmében kiküldték tanúbizonyságukat: Büki András kanonokot (mgr.), aki március 9-én *(feria secunda proxima post dominicam Oculi)* felkereste Nádasdy Ferencet, Lászlót, Mártont és Ivánczy Istvánt Vasvár mezővárosban, majd március 14-én *(Sabbato proximo post dictam dominicam Oculi)* Darabos Jánost Dereskén, Darabos Ferencet viszont nem találta otthon Monyorósd birtokon (Vas m.), tehát őt távollétében, a többieket személyesen idézte meg az idézés 15. napjára Erdődy Péter ellenében a királyi személyes jelenlét elé.

A vasvári káptalan átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 31. sz. regeszta alatt.

30.

1528. július 9. (Fer. V. ante festum beate Margarethe virg.) **Buda**

Betlenfalvi Thurzó Elek országbíró (I. Ferdinándé) a vasvári káptalanhoz. Monyorókeréki Erdődy Péter vasi ispán (magn.) kérelmezte, hogy a Nádasdy Márton, Polyáni

[29] A körmendi ágostonosok ügyében 1518-ban lefolytatott szentszéki vizsgálat jegyzőkönyve említ egy bizonyos Pocha Gergely nevű körmendi polgárt, az említett kaszáló minden bizonnyal rokonságához köthető. Erdélyi, 2005, 155.

[30] Amennyiben a végrehajtás utolsó napját vették alapul, a keltezés 1523. március 19-re helyesbítendő.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 27 2024. 02. 23. 14:46:39

Ferenc és más Vas megyei nemesek elleni perében írják át számára a vasvári káptalan perbe hívó oklevelét.

A vasvári káptalan átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 31. sz. regeszta alatt.

31.

1528. július 18. (Sabbato post festum Divis. Apost.)

A vasvári káptalan betlenfalvi Thurzó Elek országbíró (magn., I. Ferdinándé) 1528. július 9-én kelt parancslevele értelmében monyorókeréki Erdődy Péter számára átírja saját, 1523. március 14-én kelt oklevelét.

Eredeti, latin nyelvű, papír, hátlapján kör alakú pecsét maradványai. Jelzete: FA Erdődy D 1292. (83-4-6.)

32.

1525. szeptember 6. (Fer. IV. ante festum Nat. Beatissime Virginis Marie) **Buda**

II. Lajos király néhai Hans Ungnad sonneggi szabad báró *(liber dominus)* özvegyének: /Lochner von Liebenfels/ Margarethe-nek, Mária királyné főudvarmesterének és a királynéi udvarhölgyek mesterének *(suprema magistra curie et pedissequarum [...] regine)* (magn.) és gyermekeinek: Hans Ungnad királyi kamarásnak (*cubicularius,* magn.) és Elisabeth első udvarhölgynek *(primaria pedissequa)* szolgálataira tekintettel, továbbá a szlavóniai Zágráb megyei Szamobor vár megőrzésére és helyreállítására (amely vár a Karintiába és a császár földjeire vonuló törökök útvonalának közelében fekszik) az említett vár alatt fekvő Szamobor mezőváros lakóit felmenti a kamarahaszna és minden Szlavóniában szokásos rendes és rendkívüli adó *(taxae seu contributiones)* fizetése alól, továbbá engedélyezi az ottani polgárközösségnek, hogy saját pecsétet használjon zöld színű pecsétviasszal. Megparancsolja Batthyány Ferenc és Tahy János dalmát, horvát és szlavón bánoknak, továbbá szegi Dóczy János királyi kincstartónak és hivatali utódaiknak, a vicebánoknak, a megyei hatóságoknak és az adószedőknek, hogy a szamoboriak kiváltságait tartsák tiszteletben.

I. Ferdinánd király átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 33. sz. regeszta alatt.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 28 2024. 02. 23. 14:46:39

33.

1528. október 23. (Fer. VI. post festum undecim mil. mart.) **Bécs**

I. Ferdinánd király Hans Ungnad néhai sonneggi szabad báró *(liber dominus)* özvegye: /Lochner von Liebenfels/ Margarethe, Mária királyné főudvarmestere és a királynéi udvarhölgyek mestere *(suprema magistra curie et pedissequarum [...] regine)*, valamint gyermekei: Hans Ungnad (magn.) és Elisabeth első udvarhölgy *(primaria pedissequa)* kérelmére átírja és megerősíti II. Lajos király 1525. szeptember 6-án kelt, privilegiális módon kiállított és függőpecséttel ellátott pergamen oklevelét.

Eredeti, latin nyelvű, hártya, függőpecsétje leszakadt, már csak a zsinórok láthatóak. A szöveg alatt bal oldalon uralkodói aláírás. Hátlapján: Regestrata folio LXII. (MNL OL A 57 1. kötet 243. sz. bejegyzése.) Jelzete: FA Erdődy D 1293. (78-4-5.)

34.

1528. július 21. (Secundo die termini prenotati *scil.* Octavo die festi beate Margarethe virg.)

A váci káptalan tanúsítja, hogy I. Ferdinánd király néhai Lukanényey Albert özvegye: Ilona, aki néhai Kiszellői *(de Kyszelew)* Zsigmond és néhai Csery Antal lánya Kata leánya felperes és Romhányi Zsigmond (egr.) alperes közötti perben hozott ítéletlevele értelmében az alperes huszonötödmagával 1528. július 20-án megjelent előttük és letette az előírt esküt.

Eredeti, latin nyelvű, papír, hátlapján kör alakú pecsét töredékei. Jelzete: FA Erdődy D 1294. (28-13-18.)

35.

1529. március 22. (Fer. II. post dom. Ramispalmarum) **Buda**

I. Ferdinánd király a sági konventhez. Előadta neki Losonczy Albert és Szécsényi Frank vajda fia László fia László leánya Hedvig fia László fia Zsigmond fia: Antal (magn.), hogy néhai Laposkői János halála után az ő Nagysztracsin (Nógrád m.) nevű birtoka bizonyos oklevelek alapján Losonczyt illeti, de 1523. július 13. körül *(circa festum beate Margarethe virginis et martiris in anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo tertio),* rögvest Laposkői elhunyta után ludányi Bay Mihály, Országh János váci püspök, gúti Országh Imre (magn.) és néhai gúti Országh Ferenc (magn.) szécsényi kúriájának akkori udvarbírája urai parancsára fegyveres erővel hatalmasul elfoglalta Laposkői házát, nemesi telkét és nagysztracsini birtokrészét, és ezeket Országh János és Imre azóta is elfoglalva tartják. Ezenkívül Madách Zsigmond (egr.) sztregovai (Nógrád m.) házát és nemesi

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 29 2024. 02. 23. 14:46:39

telkét, valamint az ahhoz tartozó négy jobbágytelket, amelyeket még néhai Losonczy László adományozott neki oklevelével, Madáchnak a mohácsi csatában bekövetkezett eleste után az ő özvegye: Zsófia, aki most Csövy László (egr.) felesége, valamint Zsigmond fivérei: István, Márton és György Losonczy Antal kérése ellenére nem adta neki vissza. A néhai II. Lajos király idejében is élő, és Ferdinánd király által székesfehérvári koronázásakor megerősített törvények értelmében a konvent küldje ki tanúbizonyságát János püspök, Országh Imre, Bay Mihály, Zsófia és társai beidézésére az idézéstől számított 15. napra és királyi szóval való megintésükre, hogy személyesen vagy ügyvéd útján jelenjenek meg a királyi személyes jelenlét bírósága előtt. A konvent a végrehajtásról jelentsen!

A sági konvent átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 36. sz. regeszta alatt.

36.

1529. április 16. (Decimo die diei ammonitionis prenotate *scil.* fer. IV. proxima post dom. Quasim.)[31]

/Fegyverneki/ Ferenc sági prépost és konventje jelenti I. Ferdinánd királynak, hogy 1529. március 22-én kelt parancslevele értelmében a konvent részéről Tamás áldozópap április 7-én *(feria quarta proxima post dominicam Quasimodo)* kiszállt a Nógrád megyei Sztregova birtokra, Madách György házába és ott beidézte Madách Györgyöt személyesen, Zsófia asszonyt, Madách Istvánt és Mártont pedig távollétükben. Ugyanazon a napon Pelényi Mihály házában Bay Mihályt is személyesen beidézte, a rá következő szombaton (április 10.) pedig Szécsény mezővárosban lévő udvarházukban *(domus et curia)* a távol lévő János püspököt és Országh Imrét is, valamint királyi szóval intette őket a királyi személyes jelenlét előtt határidőre történő megjelenésre.

Eredeti, latin nyelvű, papír, restaurált, hátlapján kerek zárópecsét nyomai. Jelzete: FA Erdődy D 1295. (96-26-6.)

37.

1529. április 25. (In festo beati Marci ewang.)

A vasvári káptalan előtt monyorókeréki Erdődy Péter (magn.) minden peres ügyeiben ügyvédül vallja Nagyabonyi Mihály deákot, szenttamási Zongor Mátyást, herreházi Herre Bálintot, Potyondy Lőrinc deákot, kissingi[32] Ficsor Benedeket, Torday János deákot, Damonyi István deákot, tabajdi Bársony Boldizsárt, Lády Ferencet, Gyimolthy Andrást és Pelényi Mihályt.

---

[31] Amennyiben a végrehajtás utolsó napját vették alapnak, a keltezés 1529. április 19-re helyesbítendő.
[32] Lásd 18. jegyzet.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 30 2024. 02. 23. 14:46:39

Eredeti, latin nyelvű, papír, hátlapján kör alakú pecsét maradványai. Jelzete: FA Erdődy D 1296. (4-1-12.)

38.

1528. február 25. (In festo beati Mathie ap.) **Esztergom**

I. Ferdinánd király Kozmafalvi Dolgos Ambrusnak (egr.), János nevű fivérének (egr.), továbbá ue. János fiainak: Péternek és Tamásnak adományozza ludányi Cseh Ferenc (egr.) minden Nyitra megyei birtokát, a zálogbirtokokat is beleértve, ugyanis ludányi Cseh Ferenc I. Ferdinánd Magyarországra jövetele idején más Nyitra megyei nemesekkel együtt hűséget esküdött neki Johann Katzianer felső-magyarországi főkapitány *(partium regni nostri superiorum capitaneus)* előtt, később mégis az áruló Szapolyai János volt szepesi gróf pártjára állt és némely más hűtlenekkel együtt a trencséni várban garázdálkodott.

I. Ferdinánd király átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 39. sz. regeszta alatt. Másik átírása megtalálható az FA Erdődy D 1301. jelzetű oklevélben, lásd az 54. sz. regeszta alatt.

39.

1529. március 4. (Duodecimo die termini prenotati *scil.* dom. Reminisc.) **Buda**

I. Ferdinánd király a budai káptalanhoz a ludányi Cseh Ferenc (egr.) Nyitra megyei örökölt és zálogbirtokait illető ellentmondás és eltiltás ügyében. A birtokokat Kozmafalvi Dolgos Ambrusnak (egr.) és édestestvérének: Jánosnak (egr.), továbbá János fiainak: Tamásnak és Péternek adományozta Cseh Ferenc hűtlensége miatt. Az adományosok ezért perbe hívták Cseh Ferencet és ludányi Dovoránvi Rafaelt vízkereszt 15. napjára Budára, a király személye elé, ahonnan az ügyet a Reminiscere vasárnapján (1529. február 21.) kezdődő rövid határidős terminusra halasztották, amelyen a II. Ulászló király halála óta történt birtokfoglalásokat és birtokügyeket, valamint az 1521. július 13. *(a festo beate Margarethe virginis et martiris)* óta történt hatalmaskodásokat, kötelezvény-, zálog-, valamint a hitbér- és jegyajándékokkal kapcsolatos pereket tárgyalták. Ezen a Kozmafalviak ügyvédje: Domonyi István jelent meg, az alperesek képviseletében pedig Torday János. A felperes bemutatta I. Ferdinánd király 1528. február 25-én kelt, pátens formájában kiállított oklevelét. Az alperes ügyvédje azt felelte, hogy Cseh Ferenc csak kényszerből és trencséni kapitánytól való félelemből szolgált Trencsén várában és semmi kárt nem okozott, egyúttal kérelmezte, hogy tartsanak közvizsgálatot Nyitra megyében ennek bizonyítására. Az uralkodó tehát parancsot ad a budai káptalannak, hogy küldje ki tanúbizonyságát Pozsony, Trencsén és Nyitra megyék nemeseinek közvizsgálatára a felek egy-egy képviselőjének jelenlétében 1529. április 26–28. között *(secundo, tertio et quarto diebus festi beati Marci ewangeliste)* Nyitrán, Nyitra me-

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 31 2024. 02. 23. 14:46:39

gye törvényszékének ülésén. Kirendelt királyi kúriai kiküldöttek: Miletinczy Péter országbírói törvényszéki jegyző (mgr.), Szabadkay Barnabás (mgr.), Esztergomi Gáspár (mgr.), Baloghy Rafael (mgr.), Radányi György (mgr.), a kisebb királyi kancellária jegyzői. A közvizsgálat lefolytatásával kapcsolatos, például eskütételi utasítások.

Eredeti, latin nyelvű, papír, erősen szakadozott, hátlapján papírfelzetes zárópecsét. Jelzete: FA Erdődy D 1297. (25-3-40.)

40.

1529. április 27. (Fer. III. post festum beati Marci ev.)

A nyitrai káptalan előtt néhai Was Márton özvegye: Anna és néhai szentmihályúri Was János özvegye: Kata vallották, hogy a szentmihályúri Thúróczy-rész *(Thwroczy reez)* nevű prediális nemesi telek másik felét *(alteram medietatem curie ipsarum nobilitaris predial),* amelyet Anna örökség, Kata pedig hitbér és jegyajándék címen bír, anyagi szükségből mártonfalvi Wajky Gergelynek 15 forintért és 25 magyar dénárért visszaváltásig elzálogosították, és őt a zálogbirtok birtokában annak kiváltásáig meg fogják védeni.

Eredeti, latin nyelvű, papír, hátlapján kör alakú pecsét nyomai. Jelzete: FA Erdődy D 1298. (25-3-41.)

41.

1554. július 15. Bécs

I. Ferdinánd király a gr. Zrínyi Miklós királyi tanácsos, horvát-szlavón bán által bizonyos okokból átadott Hrasztovica mezőváros *(Haubtflekhen),* Kosztajnica[33] *(Castanovitz)* és Novigrad[34] várak *(Ortheuser)* élére kapitányként Erdődy Péter monyorókeréki bárót *(Freyherr zw Eberaw)* nevezi ki és ellátja utasításokkal. Felettese a király után Hans Ungnad főhadparancsnok *(Öbrisstn Veldhaubtman)* sonneggi szabad báró *(Freyherr zw Sunekh)* stájer tartományi kapitány *(lanndshaubtman in Steyr)* és cilli helytartó *(Vizedom)*. Szvinicában[35] és Gradisgiban[36] tíz vagy tizenkét lovast tartson négy rajnai aranyért.

Eredeti, német nyelvű, papírfüzet, 12 oldal, ebből tíz beírt, foltos, piros-fehér zsinórral összekötve, a szöveg végén uralkodói aláírás és papírfelzetes pecsét. Jelzete: FA Erdődy D 1299. (4-6-4.)

---

[33] Hrvatska Kostajnica. Engel, 2020, pontkód: 1ZB176.
[34] Novi Grad, az Una folyó jobb partján, a mai Bosznia-Hercegovina területén.
[35] Svinica. Engel, 2020, pontkód: 1ZB170.
[36] Talán Veliki Gradaccal vagy Mali Gradaccal azonosítható. Engel, 2020, pontkód: 1ZB145.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 32 2024. 02. 23. 14:46:39

42.

1531. április 28. (In festo beati Vitalis) **Gyulafehérvár**

I. János király, miután híveitől számos kérelem érkezett Losonczy Antal (magn.) érdekében, a hűtlensége – Ferdinánd-pártisága – miatt fej- és jószágvesztésben elmarasztalt Losonczyt különleges királyi kegyelmében részesíti, továbbá parancsot ad alsólendvai Bánffy János verőcei örökös ispánnak és nádornak (spect. et magn.), Werbőczy István királyi fő- és titkos kancellárnak, martonosi Pestyéni Gergely országbírónak, Bekényi Benedek személynöknek (egr.), ítélőmestereiknek, a bírói ülnököknek *(sedis nostre iudiciarye iuratis assessoribus),* továbbá az ország egyházi és világi törvényszékeinek, hogy Antalt a továbbiakban személyében és birtokaiban ne zaklassák.

Eredeti, latin nyelvű, papír, a szöveg alatt papírfelzetes pecsét, attól balra uralkodói aláírás. Jelzete: FA Erdődy D 1300. (28-16-4.a)

43.

1548. március 19. (Fer. II. post dom. Iudica) **Bozók**

Balassa Zsigmond levele Várday Pál esztergomi érsekhez, született pápai legátushoz, királyi főkancellárhoz és helytartóhoz, továbbá Niklas von Salm gróf királyi főkapitányhoz *(generalis capitaneus regie maiestatis)* (magn.) szervitorai: Ománvi András borsodi alispán (egr.) és kátai Forma György ügyében, mivel egy jelentés és királyi parancsok érkeztek hozzá egyrészt a megye subsidiumának összeszámlálása, másrészt az alispán ügyében, aki, amikor a király és Balassa Losonczy úrral való ügyeinek intézése végett 1548. március 18-án *(in preterita dominica Judica)* Losonc mezővárosba ment, amely helyszínt Báthory András királyi főkapitány (spect. et magn.), mind Balassa, mind Losonczy részére a jobbágyok és más általuk kölcsönösen sanyargatottak kielégítésére kiválasztotta *(tam michi, quamque prefato domino Lossonczy pro contentandis miserimis (!) colonis et aliis, inter nos et ipsum, alternatim oppressis elegerat venissent).* Ahogy a címzettek a főkapitány leveléből megtudhatták, Balassa szervitorát Losonczy szervitorai Gács várkastélyban fogva tartják. Tudakozódás és keresgélés után Ormányit elengedték, azzal a feltétellel, hogy Losonczy őt hozzájuk fogja küldeni *(Licet posteaquam res eorum apud ipsos habitos perquisivissent et funditus evertissent repertis apud eos litteris regiis, Andream Omany vicecomitem ad fidem suam et honorem dimiserunt, tali modo, quod scilicet quamquam ipse dominus Lossonczy prefatum Andream Ormany ad se venire iusserit).* Ománvi András hitére fogadta, hogy elmegy Gácsba. Forma Györgyöt azonban fogságban tartják, azokhoz a Balassa-familiárisokhoz hasonlóan, akiket Gácsban tartanak fogságban *(Alterum vero ut puta Georgium Forma castello in predicto captum detinent etiam in presentiarum, hiis non sunt contenti nonnullos etiam alios familiares nostros iidem ceperunt, quos etiam detinent in Galch).* Balassa kívánságai az ügy elintézésével kapcsolatban.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 33 2024. 02. 23. 14:46:39

16. századi másolat, latin nyelvű, papír, restaurált. Jelzete: FA Erdődy D 1300. (28-16-4.b)

44.

1548. október 26. (Fer. VI., in festo Demetrii mart.) **Pozsony**

Feledy Lesták levele Losonczy Antalhoz (magn.), amelyben beszámol arról, hogy a Losonczy által rá bízott ügyben az uralkodónál és a kancellárnál is szorgosan tevékenykedik és reméli, hogy sikerrel fog járni.

Eredeti, latin nyelvű, elő- és hátlapján is zöld gyűrűspecsét nyomai. Jelzete: FA Erdődy D 1300. (28-16-4.c)

45.

1548. június 5. Csejte

Losonczy István comes levele titkárához, Garai Jakab deákhoz (egr.). Peres ügyei alakulása. Országh úr dolga jól alakul. Forgách Ferencné /Balassa Magdolna/[37] dolgáról nincs tudomása, nem tud róla, hogy kárt okozott volna neki. A Brumóczy Mátyással kapcsolatos ügyben utasítást ad, nem hiszi, hogy új ítéletre kerül sor. Thomay András fogságának ügye. Kéri a címzettet, hogy továbbra is tudakozódjon hírek felől és tájékoztassa, továbbá nyugtatja őt az esetlegesen terjedő hamis hírek felől *(Az isten kÿ mÿndeneknek felette wagÿon, es mÿndeneknek zÿweth altal latthÿa, mÿnd igazath, mÿnd hamissath jol lath, chak az legyen welwnk, az tewbi had jarÿon. Az igaz panaztol oltalmazwk megh maghwnkoth, az hamÿswal ne ghondollÿwnk).* Hallotta az udvarbírótól, hogy a címzettnek borai vannak, amelynek akóját tíz pénz híján egy forintért adja. Kóstolás után igen rossz minőségűnek tartotta a borokat, most nincs abrakosnak való bora, kéri őt, hogy adja el neki, akóját 80 pénzen venné.

Eredeti, magyar nyelvű, papír, papírfelzetes zárópecséttel (gyűrűspecsét). Jelzete: FA Erdődy D 1300. (28-16-4.d)

[37] Bártfai Szabó, 1910, 230. Özvegy Forgách Ferencné Balassa Magdolna egy 1550-ben kelt levelét közli Döbrentei, 1840, 68–70.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 34 2024. 02. 23. 14:46:39

46.

1550. november 13. (Zenth Marthon nap után való csütörtök) **Jenő**

Özv. Losonczy Antalné Báthory Klára levele Losonczy István nógrádi ispánhoz, amelyben – miután leírta, hogy nem tudja, hogy korábbi, Istvánhoz írt levelével mi lett – beszámol férje 1550. október 30-án *(Myndzentnap eloth walo czotorthokon)* történt haláláról és oltalmába ajánlja magát, kívánva egyúttal neki, feleségének és gyermekének hosszú életet.

Eredeti, magyar nyelvű, papír, hátlapján gyűrűspecsét nyoma. Jelzete: FA Erdődy D 1300. (28-16-4.e)

47.

1555. május 11. Bári (Baar)[38]

Özv. Lipchey Gáspárné Pekry Zsófia levele Török Ferencné Országh Borbálához. Hírt ad arról, hogy jól van, habár erőteljesen hízik. Nem tudja, mikor fognak legközelebb találkozni, ő fél Pápára menni, de Pozsonyba el fog utazni. Amadé Péterné üdvözletét küldi, még mindig nagyon hálás a kézfogás[39] miatt, amikor személyesen találkozik Borbálával, akkor ennek jelét is fogja adni.

Eredeti, magyar nyelvű, papír, elő- és hátlapján gyűrűspecsét nyoma, restaurált. Jelzete: FA Erdődy D 1300. (28-16-4.f)

48.

1559. május 7. (Pynkosd havanak hetedik napian) **sine loco**

Bay Ferenc szervitor levele Pekry Annához, a rác és horvát legények elküldéséről, Sárosi István és felesége elleni és más panaszairól. Nevek: Bánchy Benedek, *Felsenkurÿt*[40] Mátyásné, Sárosi István.

Eredeti, magyar nyelvű, papír, foltos, restaurált, hátlapján zárópecsét nyoma. Jelzete: FA Erdődy D 1300. (28-16-4.g)

---

[38] Talán a Zemplén megyei Bári településsel azonosítható.

[39] Kézfogóról, azaz eljegyzési ünnepségről lehet szó, azonban közelebbit nem sikerült kideríteni, ugyanis a levél megírásához képest ez az esemény jóval korábban történhetett, mert már emlékezni kell rá. Amadé Péter Visegrád várkapitánya volt 1544-ben. Istvánffy, I/2, 107–109.

[40] Bizonytalan olvasat, talán Felsőkürti.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 35 2024. 02. 23. 14:46:39

49.

1568. november 18. Bécs

Várday Mihály levele kisvárdai Várday Miklóshoz (egr.). Istvánffy /Miklóstól/[41] megtudta, hogy Miklós Tapolcsányban tartózkodik, szívesen találkozna vele, de nem tud, mert 1568. november 24-én Linzbe indulnak a királlyal. Miklós fizetése ügyében eredménytelen volt, mert *az Helmec*[42] *dolgat teliesigel el wigeztem wala imar, de wgy ertem keözhirel, hogy Swendi hazuttata megh mind kamorasokat es mind az teöbit.*

Eredeti, magyar nyelvű, papír, hátlapján gyűrűspecsét nyomai. Jelzete: FA Erdődy D 1300. (28-16-4.h)

50.

1570. május 10. sine loco

Számla kőművesmunkáról és famegmunkálásról, háztartási eszközök, ágynemű összeírása. Nevek: Márton terebesi kőműves, János ácsmester.

Eredeti, magyar nyelvű, papír, 2 lap, az egyik enkapszulálással restaurált. Jelzete: FA Erdődy D 1300. (28-16-4.i)

51.

1575. március 24. Pozsony

Szily Mihály levele Várday Mihály főpohárnokmester, királyi tanácsoshoz *(pincernarum regalium in Hungaria magister, consiliarius)* (magn.). Beszámol arról, hogy március 23-án megérkezett Várday tapolcsányi tiszttartója: Csongrád János Várday levelével és üzenetével, és vettek Pozsonyban 20 rőf vörös karmazsin apró virágos kamukát (rőfjét két forintért és 20 pénzért) összesen 44 forintért, illetve nyolc rőf dupla tafotát (rőfjét egy forint 80 pénzért) összesen 14 forint 40 pénzért, a kétféle ruhaanyagért összesen 58 forint 40 dénárt fizetve. Ezeket Ibrányi Ferenctől megküldték. Szándéka szerint Bécsben vették volna meg olcsóbban, de nem akarta, hogy a másnap távozó Ibrányi a ruhaanyagok nélkül menjen el. Az 50 rőf vörös *istametotth*[43] azért nem vehette meg, mert azt már Ibrányi – saját bevallása szerint – nem tudta volna magával vinni. Ő maga Csongrád Jánossal együtt fel fog menni Bécsbe Várday ügyeit intézendő. Kitér a költségekre is, miszerint a címzett jókor kül-

[41] Az Istvánffyak közül Miklósról tudjuk, hogy 1568. január 15-ig (Oláh Miklós halála) egészen biztosan, utána pedig 1569. október 1-i királyi titkári kinevezéséig nagy valószínűséggel Bécsben tartózkodott. Fazekas, 2021, 380.

[42] Királyhelmec.

[43] Stamét, finomabb szövetfajta. Söptei, 2000, 22.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 36 2024. 02. 23. 14:46:39

dött Szokoly *(Zokoli)* /Miklósnak/ 32 tallért. Szokoly[44] írt neki Prágából, hogy Bécsből *harom penzel indultth ky. Lanzer Jánosnak nem adták meg a 200 forintot a kamorarul, de minekeleotte Eperiesre megiwnk, megh lezen wagion immaron modunk benne.* Utal a Szokolitól küldött, Zsaskowsky /János/[45] által megírt, valamint az őáltala Kassára küldött levelekre. Ura jó egészségben van, készülődnek az eperjesi útra.

Eredeti, magyar nyelvű, papír, papírfelzetes zárópecséttel (gyűrűspecsét). Jelzete: FA Erdődy D 1300. (28-16-4.j)

52.

1589. július 16. Ungvár

Homonnai Drugeth István levele Báthory István országbíró, császári és királyi tanácsos, somogyi, szatmári és szabolcsi ispánhoz (spect. et magn.) a Losonczy-birtokokra vonatkozó végrehajtás tárgyában. Őfelségétől utasítást kapott, hogy embereit bocsássa a végrehajtással megbízott nádori és konventi emberek rendelkezésére, ahhoz tartja magát és nem hajlandó bármit tenni, amellyel kárt okozna az árváknak.

Eredeti, magyar nyelvű, papír, hátlapján zárópecsét nyoma. Jelzete: FA Erdődy D 1300. (28-16-4.k)

53.

1589. július 18. Vittenc

Losonczy Anna levele Telegdy Pálhoz birtokügyekben. Magyarázatot ad arra, miért nem érték el őt Telegdy levelei.

Eredeti, magyar nyelvű, papír, hátlapján zárópecsét maradványai. Írása halvány, a keltezés helye bizonytalan olvasat. Jelzete: FA Erdődy D 1300. (28-16-4.l)

---

[44] Ifj. Szokoly Miklósról (1555 körül – 1599) van szó, aki 1572–1575 között a jezsuiták bécsi gimnáziumában tanult és akinek ismerjük 1575-ben Prágából kelt levelét Várday Mihályhoz. Jankovics–Kőszeghy, 2016, 308–310, 314, 319.

[45] Ekkor Johann Rueber felső-magyarországi főkapitány latin titkára. Hanák–Szabó, 2021, 251–252.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 37 2024. 02. 23. 14:46:39

54.

1528. február 25. (In festo beati Mathie ap.) **Esztergom**

I. Ferdinánd király átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd az 57. sz. regeszta alatt. Másik átírt példányát lásd a 38. sz. regeszta alatt. Eltérés: *Kozmaffalwa* helyett itt *Kozmafalwa* szerepel.

55.

1530. február 2. (In festo Purif. Mar.) **Pozsony**

I. Ferdinánd király parancsa a nyitrai káptalannak, hogy küldjék ki tanúbizonyságukat Kozmafalvi Dolgos Ambrus (egr.), Ambrus édestestvére: János (egr.) és János fiai: Tamás és Péter beiktatására az egykor Johann Katzianer királyi kapitány *(capitaneus)* előtt neki hűséget fogadó, utóbb mégis az ország ellenségéhez: Szapolyai Jánoshoz pártolt ludányi Cseh Ferenc Nyitra megyei örök- és zálogbirtokaiba, az 1528. február 25-én *(in festo beati Mathie apostoli)* Esztergomban kelt királyi adománylevél értelmében. Ugyan a török hadjárat és a zavaros idők miatt az iktatásra nem került sor törvényes időn belül, az adománylevél érvényét veszítette, de a kedvezményezettek kérelmére meghosszabbítja az adománylevél érvényességét a mai naptól fogva egy évig. Kijelölt királyi emberek: Pogrányi Dénes, Kürthy Benedek, elekcsi Szilva Zsigmond, Korláthy Ferenc.

A nyitrai káptalan átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd az 57. sz. regeszta alatt.

56.

1530. november 21. (Decimo octavo die diei introd. et statut. *scil.* fer. VI., in profesto beati Emerici ducis et confess., aliisque diebus legittimus immediate sequentibus ad id aptis)

A nyitrai káptalan jelenti, hogy I. Ferdinánd király 1530. február 2-án kelt parancsa értelmében Koromi Ferenc hradnai főesperes tanúbizonysága mellett Pogrányi Dénes királyi ember november 4-én és a rá következő napokon kiszállt, és Ludány birtokot a hasonnevű várkastéllyal, valamint Csitár, Nagydovorány, Bodok birtokokat, Perk pusztát,[46] továbbá Irminc és Nyitravicsáp birtokrészeket, amelyek mind Nyitra megyében vannak és egykor Ludányi Ferenc ludányi kastélyához tartoztak, a felsorolt szomszédok és határosok (Pogrányi Mihály Nyitra megyei szolgabíró, Szeptenczy Ferenc, Igali Ferenc, Jalsóczy Porkoláb András, Dovoránvi Ferenc dovoránvi jobbágyai: *Thaza* Fábián, Ipolth Imre, Gyurisovics *(Ghywrysowycz)* István, illetve Bucsányi György és Já-

[46] Minden bizonnyal a mai Suránykához tartozó Nemesperkkel azonosítható. Engel, 2020, pontkód: 15NY58.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 38 2024. 02. 23. 14:46:39

nos újfalui jobbágya: *Orehychka* István) jelenlétében ellentmondás nélkül Dolgos Ambrusnak, Jánosnak, Tamásnak és Péternek iktatta, amely iktatásról privilegiális, függőpecséttel ellátott oklevelet bocsátottak ki.

I. Ferdinánd király átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd az 57. sz. regeszta alatt.

57.

1532. április 26. (Fer. VI. ante dom. Cantate) **Pozsony**

I. Ferdinánd király Kozmafalvi Dolgos Ambrus (egr.), Ambrus édestestvére: János (egr.) és János fiai: Tamás és Péter kérelmére átírja és megerősíti nekik a ludányi Cseh Ferenc Nyitra megyei örök- és zálogbirtokainak eladományozásáról szóló, általa papíron, pátens formában 1528. február 25-én kiadott oklevelet és a nyitrai káptalan 1530. november 21-én kelt iktatási jelentését. A szöveg felett jobbra: *Commissio propria domini regis.*

Eredeti, latin nyelvű, hártya, foltos, ami főleg az átírt szövegeket (55. és 56. regeszta) érinti. A szöveg szerint a titkospecséttel pecsételték meg, amelyet Ferdinánd magyar királyként használt, de ennek nyomai nem látszanak, viszont függőpecsétre utal a plica használata és az azon lévő bevágások. Jelzete: FA Erdődy D 1301. (25-4-6.)

58.

1530. február 2. (In festo Purif. Mar.) **Dévény**

Báthory István nádor és királyi helytartó, élve az I. Ferdinánd király által távolléte idejére felruházott birtokadományozási joggal, a fiúörökös nélkül elhunyt Csuklász Pál koronára háramlott apponyi (Nyitra m.) házát és nemesi telkét, illetve minden ahhoz tartozó Nyitra megyei birtokát és jogigényét – legyenek azok akár öröklöttek, akár zálogjogon birtokoltak – Kozmafalvi Dolgos, másképpen Kozma Ambrusnak (egr.) és örököseinek adományozza Ambrus hű szolgálataiért. Az oklevelet őfelsége privilegiális formában is ki fogja állítani, ha elviszik hozzá.

I. Ferdinánd király átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 61. sz. regeszta alatt.

59.

1530. február 4. (Fer. VI. post festum Purif. Mar.) **Pozsony**

I. Ferdinánd király parancsa a nyitrai káptalannak, hogy küldjék ki tanúbizonyságukat kozmafalvi Dolgos, másképpen Kozma Ambrus (egr.) beiktatására a fiúörökös nélkül elhunyt Csuklász Pál Nyitra megyei Appony birtokon lévő háza, nemesi telke, illetve

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 39 2024. 02. 23. 14:46:39

minden ahhoz tartozó Nyitra megyei birtokának és jogigényének – legyenek azok akár öröklöttek, akár zálogjogon birtokoltak – birtokába, amelyet Báthory István nádor és királyi helytartó az ő nevében adományozott Ambrusnak utóbbi hű szolgálataiért. Kijelölt királyi emberek: Forrószegi György, Kaplathy Ferenc, Pogrányi Dénes, Kürthy Benedek, elekcsi Szilva Zsigmond.

A nyitrai káptalan átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 61. sz. regeszta alatt.

60.

1530. november 23. (Decimo octavo die diei introd. et statut. *scil.* Secundo die festum beati Emerici ducis)

A nyitrai káptalan jelenti, hogy I. Ferdinánd király 1530. február 4-én kelt parancsa értelmében Koromi Ferenc hradnai főesperes *(archidiaconus Gradnensis)* (mgr.) tanúbizonysága mellett Pogrányi Dénes királyi ember 1530. november 6-án kiszállt és Kisappony birtokon a felsorolt szomszédok és határosok [Pogrányi Mihály Nyitra megyei szolgabíró, Kisapponyi Mátyás, Kisapponyi István, Igali Ferenc, Jalsóczy Porkoláb András, a nyitrai káptalan szulóci jobbágyai: *Aberthowycz* Miklós, *Krysan* Tamás és *Fabyk* Fábián, Nekcsey György (egr.) és László (egr.) kovarci jobbágyai: Petrus Balázs és Matus István] jelenlétében ellentmondás nélkül beiktatta Dolgos Ambrust néhai Csuklász Pál házába és nemesi telkébe, a szintén Nyitra megyei Kálmánfalva és Barkóc[47] birtokokon pedig a Csuklász által zálogban tartott birtokrészek birtokába. Erről a káptalan függőpecsétes oklevelet bocsát ki.

I. Ferdinánd király átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 61. sz. regeszta alatt.

61.

1532. április 26. (Fer. VI. ante dom. Cantate) **Pozsony**

I. Ferdinánd király Kozmafalvi Dolgos, másképpen Kozma Ambrus (egr.) kérelmére átírja és privilegiális módon megerősíti Báthory István néhai nádor és királyi helytartó papíron kiállított nyílt, hiteles pecsétjével ellátott oklevelét a fiúörökös nélkül elhunyt Csuklász Pál koronára háramlott apponyi (Nyitra m.) házának és nemesi telkének, illetve minden ahhoz tartozó Nyitra megyei birtokának és jogigényének – legyenek azok akár öröklöttek, akár zálogjogon birtokoltak – Ambrus és örökösei részére való adományozásáról, továbbá a nyitrai káptalan 1530. november 23-án kelt iktatási jelentését. A szöveg felett jobbra: *Commissio propria domini regis.*

[47] Valószínűleg a mai Menyheszalakusz határában egykor létező Bratkóccal azonosítható. Maksay, 1990, 543. Vö. Engel, 2020, pontkód: 1NY137.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 40 2024. 02. 23. 14:46:39

Eredeti, latin nyelvű, hártya, foltos, rajta sérült függőpecsét (a pecsétfészek nagy része már letört, maga a pecsét még viszonylag jó állapotban van). Jelzete: FA Erdődy D 1302. (25-4-5.)

62.

1532. március 16. (Sabbato ante dom. Iudica)

I. Ferdinánd király átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 63. sz. regeszta alatt. Eredetije FA Erdődy D 1304. jelzet alatt található (lásd a 64. sz. regeszta alatt).

63.

1534. december 18. (Fer. VI. post festum beate Lucie virg.) **Bécs**

I. Ferdinánd király Vogrinovics *(Wogrynoych)* János és felesége: Anna kérelmére átírja és megerősíti miholjai Vagatovics *(Waghathoych)* Miklósnak a vránai perjelség Zágráb megyei gorai várához[48] tartozó Miholja pusztán található örökölt prediális részbirtokáról veje: Vogrinovics János és lánya: Ilona részére a zágrábi káptalan előtt tett bevallásáról szóló 1532. március 16-án kelt, pergamenen, nyílt formában és függőpecséttel ellátott oklevelet, amelyet a kedvezményezettek bemutattak neki. A szöveg alatt jobbra Újlaki Ferenc pozsonyi prépost, királyi titkár relációs jegyzete.

Eredeti, latin nyelvű, hártya, három darabra tört, részben hiányos függőpecséttel (magyar királyi titkospecsét). Hátlapján: Regestrata folio 120. (MNL OL A 57 1. kötet 407. sz. bejegyzése.) Jelzete: FA Erdődy D 1303. Régi jelzete nincs feltüntetve.

64.

1532. március 16. (Sabbato ante dom. Iudica)

A zágrábi káptalan miholjai Vagatovics (*Waghathoych*) Miklós (egr.) kérelmére, mivel ő részben gyengélkedése, részben a hitetlenektől való félelme miatt személyesen nem jelenhetett meg, kiküldte Péter olvasókanonokot (mgr.), Bernát vrboveci főesperest (mgr.) és Grangyai György kanonokot (mgr.), akik előtt 1532. február 28-án *(feria quarta proxima post dominicam Reminiscere)* a vránai perjelség Zsazsina *(Sasyno)*[49] nevű birtokán szeretetből és gondoskodásból Ilona nevű lányának és férjének: Vogrinovics *(Wogrynoych)* Jánosnak, valamint leszármazottaiknak adja a vránai perjelség Zágráb megyei gorai várához tartozó Miholja pusztán található prediális részbirtokát, azzal

[48] Azonosításához: Engel, 1996, 319. Ez alapján: Engel, 2020, pontkód: 1ZB155.
[49] Valószínűleg a mai Žažina nevű településsel azonosítható. Engel, 2020, pontkód: 9ZB158.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 41 2024. 02. 23. 14:46:39

a feltétellel, hogy a kedvezményezetteknek gondoskodniuk kell róla és feleségéről: Katáról életük végéig.

Eredeti, latin nyelvű, hártya, rajta rongált, mandorla alakú függőpecsét. Jelzete: FA Erdődy D 1304. Régi jelzete nincs feltüntetve. Átírása megtalálható I. Ferdinánd király 1534. december 18-án kelt oklevelében (FA Erdődy D 1303., lásd a 62. sz. regeszta alatt).

65.

1533. június 27. Celje

Leonhardt Grueber 8000 rajnai forintért megvásárolja Szamobor várát és uradalmát Hans Ungnad sonneggi bárótól *(Freiherr zw Sonnegkh),* a római király [I. Ferdinánd] tanácsosától *(rat),* stájer főkapitánytól *(lanndshaubtman in Steyr),* Celje kapitányától és helytartójától *(haubtman und vitzdomb zw Cilli)* és nejétől: Anna von Thuentól. Az eladásról Ungnad és neje 1530. június 27-én egy saját kézzel írt és megpecsételt oklevelet adott Celjében, amelyet Balthasar von Altenhaus, a celjei kapitányság és vicedominusi hivatal akkori kormányzója *(derzeit verwallter der haubtmanschafft vnnd vitzdombambts zw Cilli)* is pecsétjével tanúsított, jelen reverzálisban pedig Grueber határidő nélküli visszavásárlási jogot biztosít Ungnadéknak és örököseiknek, továbbá szabályozza azon kötelezettségeit az uradalommal kapcsolatban, amelyek a visszavásárlás összegének meghatározása során számítani fognak. Pergamenre, saját kézzel írt oklevél, szöveg alatt balra Grueber aláírása. Tanú: Dorothea Gräfin von Blagaier, Grueber felesége.

Eredeti, német nyelvű, hártya, rajta két db zöld színű függőpecsét, a kibocsátóé és a tanúé, mindkettő kör alakú, kissé sérült pecsétfészekben. Jelzete: FA Erdődy D 1305. (78-5-1.)

66.

1533. október 5. (Dominica die post festum beati Francisci conf.)[50]

A jászói konvent tanúsítja, hogy Losonczy Zsigmond özvegye: Dóczy Kata asszony betegsége miatt nem tudván személyesen megjelenni, hitlevelével elküldött szervitora útján kérte a konventet, hogy küldjék el hozzá /Kassai/ Péter prépostot másodmagával végrendeletét meghallgatni, mivel a halál szélén áll. Kiküldték tehát hozzá a prépostot Tamás áldozópap, konventi ember társaságában, akik október 8-án (*feria quarta post festum beati Francisci confessoris* – sic!) Szalánc várában Kata asszonyt ágyhoz kötve találták, majd a vitézlő és nemes bodrogi Besenyő István, Toldy Ferenc, Petenyeházy Tamás

[50] Ha a keltezés pontos, akkor a végrendelkezés időpontja nem lehet a Ferenc-nap utáni szerda, legfeljebb a Ferenc-nap előtti, azaz október 1., amennyiben viszont a végrendelkezés időpontja helyes, akkor a keltezés az azt követő vasárnapra (1533. október 12.) módosítandó.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 42 2024. 02. 23. 14:46:39

és Újlaki Bertalan deák jelenlétében meghallgatták végrendeletét. Ő bár testben gyenge, de elméjében ép, a következő rendelkezést tette: az első férjétől, csulai Móré Györgytől származó ingó és ingatlan javainak nagy részét közös fiukra: csulai Móré Lászlóra hagyja, másik részét azonban fenntartja leányuk, László testvére, illetve a mohácsi csatában eltűnt fivére számára, akinek visszatértében reménykedik. Hitbérét és jegyajándékát, amelyek két férje: Móré György és Losonczy Zsigmond birtokaiból illetik, fiaira: Losonczy Antalra és Lászlóra hagyja, azzal a feltétellel, hogy Móré Györgynek a testvéri viszálykodást elkerülendő az ország joga szerint 200 forintot fizessenek. Szolgálóit és szolgálóleányait Antal fia fizesse ki, ha pedig nem tudná, akkor kösse le ideiglenesen Kata öröklött birtokait. Antalra és Istvánra hagyja az első házasságából származó arany- és ezüstneműit is. László tartozik 200 arannyal, amelyet Kata Balaszentmiklóson adott neki, azt fizesse ki Kutassy Lukács örököseinek. Losonczy Zsigmond javaiból Móré Györgynek adott 500 forintot, abból 200-at elenged, a maradékot Losonczy Antalra és Istvánra hagyja. Néhai tótselymesi Tárczay János özvegye: Sára tartozik neki 100 forinttal, azt Antalra és Istvánra hagyja. Pemfflinger *(Pymphynger)* István tartozik neki 100 forinttal aranyban, Werbőczy István (magn.) pedig 500 forinttal (amelyből 300 aranyforint, 200 pedig kisebb pénz), ezeket is Antalra és Istvánra hagyja. Batthyány Benedekkel szembeni követelését szintén rájuk hagyja. Meghagyja Antalnak és Istvánnak, hogy Kata nevű lányát, Móré László leánytestvérét az őt illető javakkal együtt adják át Lászlónak elismervény ellenében. Cibakháza birtokon bizonyos részt 80 forint kivételével kifizetett Czibakházy Szaniszlónak, mindazonáltal Móré László ezt figyelembe nem véve a birtokrészt hatalmasul elfoglalta, ezért meghagyja Lászlónak, hogy fizesse ki a 80 forintot. Dóczy Kata temetéséről Antal és István gondoskodjon Cékén.

Eredeti, latin nyelvű, papír, hátlapján kör alakú pecsét nyomai. Jelzete: FA Erdődy D 1306. (96-4-5.)

67.

1534. november 21. (Sabbato post festum beate Elizabet vid.) **Lippa**

János király megkegyelmez a Ferdinánd király pártjára állt és ezért hűtlenné vált, de utóbb neki halálig tartó hűséget ígérő Losonczy Antalnak (magn.) és Istvánnak (magn.), visszaadja nekik birtokaikat és megtiltja, hogy alattvalói nekik károkat okozzanak.

Eredeti, latin nyelvű, papír, alul papírfelzetes pecséttel, utóbbi mellett balra uralkodói aláírás. Jelzete: FA Erdődy D 1307. (28-12-8.)

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 43 2024. 02. 23. 14:46:39

68.

1534. november 21. (Sabbato post festum beate Elizabet vid.) **Lippa**

János király többek kérelmére megkegyelmez a Ferdinánd király pártjára állt és ezáltal hűtlenné vált Losonczy Antalnak (magn.) és Istvánnak (magn.), illetve anyjuknak, Losonczy Zsigmond özvegyének: néhai Dóczy Katának, visszaadja birtokaikat (Kata asszony birtokait Antalnak és Istvánnak adja), birtokukban hagyva azokat is, amelyeket Ferdinánd király pártján szereztek, akárhol is legyenek azok az országban, érvényteleníti az azokból tett adományokat, továbbá megparancsolja a jövendő nádornak, Werbőczy István fő- és titkos kancellárnak, martonosi Pestyéni Gergely comes országbírónak, a helyetteseiknek, személynökének: Szaniszló fehérvári prépostnak (rev. et egr.),[51] az ítélőmestereknek, a királyi ítélőszék ülnökeinek, az ispánoknak vagy alispánoknak és a szolgabíráknak, az összes egyházi és világi bírói fórumnak, hogy Losonczy Antalt és Istvánt a továbbiakban ne zaklassák.

Eredeti, latin nyelvű, papír, a szöveg alatt papírfelzetes pecsét, mellette balra uralkodói aláírás. Jelzete: FA Erdődy D 1308. (28-13-20.)

69.

1534. november 16. (Fer. II. post festum beati Martini ep.) **Lippa**

János király a neki holtig tartó hűséget fogadó Losonczy Antalnak (magn.) visszaadja minden birtokát, továbbá a nővére: Anna zálogjogon és jegyajándékként bírt jószágait.

Eredeti, latin nyelvű, papír, a szöveg alatt papírfelzetes pecsét (felzete levált), mellette balra uralkodói aláírás. Jelzete: FA Erdődy D 1308a. (28-14-9.)

70.

1535. július 4. (Dominico die post Vis. deipare virg.) **Sárospatak**

Losonczy Antal azok miatt a költségek miatt, amelyeket birtokai visszaszerzésére fordított, szalánci udvarbírójának és várnagyának: /Újlaki/ Bertalan deáknak (egr.) adósa maradt. Kötelezi magát ezért arra, hogy Bertalan minden költségét, amelyet a várra költött, meg fogja téríteni neki, vagy ha időközben meghalna, feleségének, illetve gyermekeinek.

Eredeti, latin nyelvű, papír, a szöveg alatt papírfelzetes gyűrűspecsét. Jelzete: FA Erdődy D 1309. (47-5-20.) A régi jelzetben ladula helyett cistula szerepel.

---

[51] Váraljai Szaniszló.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 44 2024. 02. 23. 14:46:39

71.

1535. december 15. (Fer. IV. post Conc. d. virginis Marie) **Szendrő vár**

Pelsőci Bebek Ferenc, Gömör megye örökös ispánja megparancsolja minden szervitorának, hogy Losonczy Anna asszony, Országh Ferenc úr (magn.) özvegye (magn.) szervitorait ne zaklassák, nekik kárt ne okozzanak, jelen oklevelet pedig megtekintés után adják vissza a bemutatójának.

Eredeti, latin nyelvű, papír, foltos és restaurálás nyomai látszanak, szövege helyenként halvány. Alul pecsét nyoma. Jelzete: FA Erdődy D 1310. (95-7-10.)

72.

1535. szeptember 21. (In festo beati Mathei ap. et ewang.) **Bécs**[52]

I. Ferdinánd király a kapornaki konventhez. Előadta neki monyorókeréki Erdődy Péter királyi lovászmester (magn.), hogy néhai alsólendvai Bánffy Zsigmond (magn.) Páka, Dömefölde, *Warrehaza,*[53] Vétyen (*Vethlyn),* Olaszokháza,[54] Holtó,[55] Mayelaka,[56] Bolyó,[57] Pördefölde, Kámaháza,[58] Maróc, Kozmaháza, *Sosoklakosa,*[59] Oltárc, Felsőkútfej,[60] Alsókútfej,[61] Horváti,[62] Bük,[63] Valkonya, Csernec[64] Zala megyei birtokokban és Szemenye Zala megyei mezővárosban lévő birtokrészei zálogjogon hozzá kerültek és szeretné magát beiktattatni azok zálogbirtokába. Az uralkodó utasítja a konventet, hogy küldje ki

---

[52] Az oklevélnek nem maradt fenn másodpéldánya a kapornaki konvent levéltárában, Bilkei Irén ugyanis nem közölt róla regesztát. Lásd Zalavári–kapornaki. Fennmaradt viszont a vasvári káptalannak I. Ferdinánd 1535. december 14-én ugyanezen tárgyban kelt parancsára válaszul 1536. január 18-án írt jelentése a Bánffy László ellentmondása miatt meghiúsult iktatásról. MNL OL P 108. Rep. 38. Fasc. K. No. 508. pp. 19–20.

[53] Valószínűleg a Páka melletti egykori Varjújánosházával azonosítható. Csánki, III, 122. A Zala megye helytörténeti lexikona számára készített regesztagyűjteményben *Warrelakosa* néven is előfordul. MNL ZML XV.62. 100. (Csertalakos) p. 3. https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_Hl_05/?pg=349&layout=s. (Utolsó letöltés: 2023. október 30.) Vö. Molnár, 2005, 22, 25–26.

[54] Olaszlakosa, a mai Csertalakos területén. Engel, 2020, pontkód: 7ZL26.

[55] A mai Páka határában. Engel, 2020, pontkód: 9ZL26.

[56] Valószínűleg Majorháza településsel azonosítható. Engel, 2020, pontkód: 5ZL26.

[57] Az Ortaházától északkeletre fekvő Bolypusztával azonosítható. Engel, 2020, pontkód: 6ZL26.

[58] Ma puszta Lasztonya területén. Engel, 2020, pontkód: 14ZL33.

[59] Nem azonosítható település a pákai uradalom területén. Zala megye helytörténeti lexikonának regesztái mindössze egy adatot hoznak róla, a vasvári káptalan 1536. január 18-án kelt jelentését (52. jegyzet). MNL ZML XV.62. 302. (Majorházlakosa) p. 1. https://library.hungaricana.hu/hu/view/ZALM_Hl_15/?pg=238&layout=s (Utolsó letöltés: 2023. október 30.)

[60] A mai Oltárc határában. Engel, 2020, pontkód: 1ZL33.

[61] A mai Oltárc határában. Engel, 2020, pontkód: 2ZL33.

[62] A mai Oltárc határában. Engel, 2020, pontkód: 4ZL33.

[63] Engel, 2020, pontkód: 7ZL33.

[64] Kiscserneclakossal azonosítható. Engel, 2020, pontkód: 20ZL14.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 45 2024. 02. 23. 14:46:39

tanúbizonyságát, akinek jelenlétében a felsorolt királyi emberek egyike beiktatja Erdődyt, ha pedig valaki ellentmondana, őt az aznaptól számított 15. napra idézzék meg a királyi személyes jelenlét elé, a végrehajtásról pedig küldjenek jelentést. Kijelölt királyi emberek: bocföldi Bebessy Bertalan, Dubay Pál, Isebory Pethry Ferenc, laki Sohonnay János, Lengyeli Mihály, Töttössy János.

Eredeti, latin nyelvű, papír, hátlapján papírfelzetes zárópecsét. Jelzete: FA Erdődy D 1311.

73.

1536. október 14. (Quarto die tredecimi diei festi beati Mich.)

A sági konvent jelentése Várday Pál esztergomi érseknek, Magyarország prímásának, született oldalkövetnek, királyi fő- és titkos kancellárnak *(primas Hungariae, legatus natus, summus et secretarius et cancellarius regie maiestatis),* hogy I. Ferdinánd király ítéletlevele értelmében 1536. szeptember 11-én *(tredecimo die festi beati Michaelis archangeli tunc proxime venturi)* és a rá következő napokon Bars mezővárosban (Bars m.) közös vizsgálatot *(communis inquisitio)* tartottak az egyik részről /Erdődy/ Simon zágrábi püspök és zelinai Pálffy Péter (egr.) felperesek, másik részről kövendi Székely Ferenc (egr.) és felesége, néhai csábrági Erdődy István (egr.) özvegye: Korlátkövi Anna alperesek közti perben, ahol a konvent embere: Bálint áldozópap Kistapolcsányi Tamás (egr.) királyi kúriai kiküldött társaságában vett részt, és oda szeptember 11-re összehívták Zselíz kúria és mezőváros, illetve tartozékaik szomszédait és határosait, Bars és Hont megyei nemeseket és lakosokat *(conprovinciales),* akiknek 16 márka terhe alatt kellett vallomást tenniük a megyei hatóságnak. A vallomástétel szabályainak leírása: az egyik fél törvényesen hívja oda a kijelölt helyen és időben, előbb a szomszédokat, aztán a megyebeli nemeseket hallgassák ki, a király és az ország iránti köteles hűségükre esküdjenek a feszület jelére, részrehajlás, félelem és hamisság nélkül, arról, hogy Erdődy Péter királyi lovászmester és zalai ispán (magn.), aki a vitatott birtokokat Simon püspöknek és unokaöccsének *(nepos):* Pálffy Péternek tudvalevőleg eladta, néhai Erdődy István életében bírta-e a Csábrághoz, illetve Zselíz udvarházhoz *(curia)* és mezővároshoz tartozó várnagyok és tiszttartók esküvel megpecsételt hűségét, az Erdődy István halála után pedig bedegi Nyáry Ferenc honti ispán az általa kézben tartott udvarházat és mezővárost, valamint egyéb birtokokat az Erdődy Péter várnagyaival és tiszttartóival kötött megegyezés alapján igazgatta-e, Erdődy várnagyai és tiszttartói a javakat beszedték-e, tehát Erdődy birtokában tartotta-e azokat, amíg Székely Ferenc át nem vette azokat, vagy Nyáry nem Erdődy Péter, hanem Korlátkövi Anna kezeiből vette át, illetve Anna nevében igazgatta a birtokokat, vagyis Erdődy Péternek azokhoz semmi joga nem fűződik. A felperes által hívott első tanú: 1. Endrédy György (egr.) szomszéd tanúvallomása a felperes mellett, Erdődy Péter Földes János (egr.) után Körmendy Istvánt tette várnaggyá *(castellanus)*, aki a csábrági várhoz, valamint a Zselízhez tartozó jövedelmeket mindig beszedték, továbbá miután Erdődy Farkas és István őfelsége szolgálatától

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 46 2024. 02. 23. 14:46:39

visszavonultak, Erdődy Pétert Csábrág várába be is vezették. Azután Földes János (aki a csábrági várnagyságot Erdődy Farkastól és Istvántól kapta) hivataláról leköszönt. Zselíz udvarházba és mezővárosba pedig Erdődy Farkassal és Istvánnal együtt Pétert is ellentmondás nélkül vezették be. 2. Pély Antal (egr.) szomszéd vallomása: ő nem tudott az egyidejű bevezetésről, viszont amikor Nyáry Ferenc átvette a zselízi birtokokat, akkor kötött egy megállapodást a csábrági várnagyokkal azon birtokokról, legalábbis a leándi malom feléről, amelyet Nyáry utasításából félig az ő szervitora: Horváth Bertalan birtokolt, amelyet a csábrági várnak visszaadott. 3. Az esztergomi érsek szentgyörgyszéki prediálisainak alispánja: oroszi Lesthah Gergely vallomása: Endrédy György tanúvallomásának igazságáról, illetve az abban szereplő birtokba iktatásról nem tud semmit. 4. Oroszi Névery Imre határos vallomása: ugyanaz, mint a 3. sz. tanúé. 5. Bessei Farkas Ferenc volt csábrági, most pedig lévai udvarbíró (egr.) és szomszéd vallomása: Erdődy István életében, amikor Csábrágban hivatalban volt, rajta és Anna asszonyon kívül senkihez sem kötötte hűségeskü. Beszámol a vár lakosságának zavaros időkben történt elmeneküléséről, illetve az akkor vizsgálatot tartó /Németi/ Pál bozóki préposttal[65] való párbeszédéről, illetve arról, hogy ő a várat el nem hagyta, hanem Anna asszony nevében tartotta. Beszámol az Erdődy Istvánnak tett esküjéről, illetve hogy Nyáry Ferenc Zselíz udvarházat és mezővárost visszacsatolta Csábrág várhoz. Említi, hogy miután Székely Ferenc eljegyezte az özvegy Anna asszonyt, elfoglalta Csábrág várát és a hozzá tartozó birtokokat. 6. Palásthy Benedek (egr.) megyebeli nemes vallomása: mint az előző tanúé. 7. Kőkeszi Gonda Benedek megyebeli nemes vallomása: mindenben nagyon hasonló. 8. Dalmady Tamás megyebeli nemes vallomása: ugyanaz. 9. Demjéndy *(de Dennyand)* Miklós (egr.) megyebeli nemes vallomása: mint az előző. 10. Szalatnai Luka László megyebeli vallomása: igen hasonló. 11. Palásti Raskó János megyebeli vallomása: mindenben hasonló. 12. Palásti Harmincados Lőrinc megyebeli vallomása: mindenben hasonló. 13. Királyfiai Szarka Gábor Hont megyei szolgabíró és megyebeli nemes vallomása: Zselíz udvarházat és mezővárost mindig is a csábrági várnagyok igazgatták, de azt nem tudja, hogy Nyáry mit adott vissza. 14. Demjéndy András megyebeli nemes vallomása: mint az előző tanúé. 15. Bory György megyebeli vallomása: ugyanolyan. 16. Bory János megyebeli vallomása: ugyanolyan. 17. Bory Máté megyebeli vallomása: hasonló. 18. Kelenyeni Pándy Gergely megyebeli nemes vallomása: ő valaha csábrági várnagy volt, és biztosan tudja, hogy a várnagyoknak Erdődy István mellett Erdődy Péternek és fiának is esküt kellett tenni. Úgy tudja, hogy Nyáry Ferenc Erdődy István halála után elfoglalta Zselíz udvarházat és mezővárost, azok visszaadásáról nem tud, mindazonáltal azok jövedelmeit Csábrág várához szolgáltatták. 19. Bory Péter Hont megyei szolgabíró és megyebeli nemes vallomása: miután Nyáry Ferenc lemondott róla, Zselíz udvarház és mezőváros jövedelmeit Csábrág várához szolgáltatták volna, ám Nyáry a visszaadást elmulasztotta. Hallotta, hogy a csábrági várnagyok esküt tettek Erdődy Péternek. 20. Bory Tamás megyebeli nemes vallomása: mint az előző tanúé. 21. Bory János megyebeli nemes

[65] Németi Pál 1519–1534 között viselte a bozóki préposti tisztséget. Horváth–Neumann–Pálosfalvi–C. Tóth, 2014, 97.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 47 2024. 02. 23. 14:46:39

vallomása: mindenben hasonló. 22. Siraky András megyebeli nemes vallomása: amikor néhai Erdődy István Jánost nevezte ki csábrági várnaggyá, esküt tétetett vele, hogy Erdődy halála után a várat, Zselíz udvarházat és mezővárost senki másnak, csak Erdődy Péternek őrzi meg. Hogy az udvarházat és a mezővárost Nyáry engedte volna vissza, arról nem tud. Az udvarház és a mezőváros jövedelmeit Csábrág várához szolgáltatták. 23. Csehy Péter megyebeli nemes vallomása: mindenben ugyanaz, mint a 22. sz. tanúé, mivel abban az időben ott volt Csábrág várában. 24. Palojtai Gosztonyi Péter megyebeli nemes vallomása: mindenben hasonló, mivel akkoriban ő is ott volt. 25. Középtúri Gábor megyebeli nemes vallomása: mindenben ugyanolyan, mint az 5. sz. tanúé, mivel abban az időben csábrági várnagy volt, továbbá Erdődy István halála után Erdődy Péter kapuőreinek és a csábrági vár más szolgáinak fizettek, és Zselíz udvarház és mezőváros minden jövedelmét Csábrág várának ellátására szolgáltatták *(cum pecuniis dicti Petri Erdewdy portariis et aliis servitoribus castri Chabrag solvisset, omnes etiam proventus dicte curie et oppidi Selyz ac pertinentium eiusdem ad sustentandum castri Chabrag administrate fecissent)*. 26. Csery Miklós megyebeli nemes vallomása: mindenben olyan, mint az előző tanúé, mivel akkoriban csábrági várnagy volt. 27. Siraky Boldizsár megyebeli vallomása: mindenben olyan, mint az előző, mivel akkoriban Erdődy István szervitora volt, hozzátéve, hogy amikor Zselízben tiszttartó volt, Erdődy István halála után minden ottani jövedelmet a csábrági várnagyoknak szolgáltatott be, mivel Erdődy Péterhez eskü kötötte. 28. Kövy András megyebeli vallomása: mint a 25. sz. tanúé, mivel akkoriban Csábrág várában szolgált. A fenti tanúk meghallgatása szeptember 16-ig *(ad festum beati Galli confessoris)* tartott.

Eredeti, latin nyelvű, papír, hátlapján zárópecsét nyomai. Jelzete: FA Erdődy D 3012. (94-3-3.)

74.

1535. december 16. (Fer. V. post festum beate Lucie virg.) **Bécs**[66]

I. Ferdinánd király parancsa a zalai konventhez, hogy küldjék ki tanúbizonyságukat monyorókeréki Erdődy Péter királyi lovászmester (magn.) beiktatására Ajkay Ferenc és Ajkay György fia: István Zala megyei Falkosi *(Falkossy)*[67] birtokon lévő birtokrészébe, amelyet vásárlás jogcímén szerzett meg. Az esetleges ellentmondókat idézzék a királyi kúriába a személyes jelenlét elé. Királyi emberek: Bebessy Bertalan, besenyői Horváth János, Rajky István, szentbalázsi Szele Balázs, besenyői Sohonnay János, Bagody Lőrinc, Hassághy Ferenc, Szentlászlói Gábor.

A zalai konvent átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 75. sz. regeszta alatt.

---

[66] Az oklevélnek nem maradt fenn másodpéldánya a zalai konvent levéltárában, Bilkei Irén ugyanis nem közölt róla regesztát. Lásd Zalavári–kapornaki.

[67] A mai Fakospuszta, Hahóttól északra. Engel, 2020, pontkód: 2ZL99. Vö. Karácsonyi, 1923, 170.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 48 2024. 02. 23. 14:46:39

75.

1536. január 17. (Secundo die diei executionis scil. die dominico post octavos Epiph.)

A zalai konvent jelentése I. Ferdinánd királyhoz, hogy 1535. december 16-án kelt parancsa értelmében kiküldték Péter zalai őrkanonokot, akinek tanúsága mellett, illetve a szomszédok és határosok jelenlétében besenyői Sohonnay János királyi ember 1536. január 16-án monyorókeréki Erdődy Pétert be akarta iktatni Ajkay Ferencnek és Ajkay György fia: Istvánnak a falkosi *(Falkossy)* birtokon (Zala m.)[68] lévő birtokrészébe vásárlás jogcímén, azonban ennek Szabó Mihály falkosi esküdt (iuratus), Haholthy János (egr.) embere *(factor)* Horváth Mártonné Falkossy Brigitta *(Bregeda)* nevében ellentmondott, ezért az asszonyt Szabó közvetítésével az onnantól számított 15. napra megidézték a királyi kúriába, a személyes jelenlét elé, hogy okát adja ellentmondásának.

Eredeti, latin nyelvű, papír, restaurálás nyomai. Hátlapon zárópecsét maradványai, illetve egy feljegyzés egy 1536. március 26-án (Fer. V. post Oculi) történt pereseménnyel kapcsolatban: Szopory András a császmai káptalan ügyvédvalló levelével megjelent, [ellenfele] nem jött. Jelzete: FA Erdődy D 1313. (86-4-6.)

76.

1537. február 6. (In festo beate Dorothee virg.) **Bécs**

I. Ferdinánd király megparancsolja minden alattvalójának és hivatalnokának, hogy a kegyes célból a lorettói Mária-kegyhelyet felkereső monyorókeréki Erdődy Péter királyi lovászmestert és (...) ispánt, illetve kíséretét ne tartóztassák fel.

Eredeti, latin nyelvű, papír, lyukas, alul papírfelzetes pecsét, mellette balra uralkodói aláírás, jobbra Újlaki Ferenc aláírása *(Wylaky)*. Jelzete: FA Erdődy D 1314. (4-1-15.)

77.

1533. május 20. *(Fer. III. ante festum Asc. Dom.)* **Sempte**

Báthory András Bonaventura elismeri, hogy az alább tételesen felsorolt holmikat [1036 magyar aranyforint, 33 dupla arany, azaz 66 aranydukát – 294 *(qui faciunt sexaginta sex ducatos aureos - ducentos nonaginta quatuor),* korábban Bécsbe szállított ötszáz arany *(Item prius Viennam adductos aureos quingentes),* egy nagy aranykereszt, egy bíborruha, egy piros *(de granato)* ruha, egy piros suba *(subwham de granato unam),* két finomabb posztódarabka *(particulos duos panni stameti)* fehér és zöld, egy derékalj, négy rőf skarlát szövet, két ezüstkancsó, misekönyv, aranyozott ezüst gyertyatartó, egy fátyol, díszek

[68] Engel, 2020, pontkód: 2ZL99.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 49 2024. 02. 23. 14:46:39

(ornamenta lecti unius), bíbor oltárterítő, két dalmatika, egy drágaköves miseruha, egy kard, kárpit ládában, egy papi felsőruha *(cappam sacerdotalem)* püspöki mitrával, három vég bergamói posztó, skarlát hacuka, tafotából készített hacuka, nyestprémmel bélelt szederjes hacuka cobolyprém gallérral *(zederies pellibus mardurinis subductam cum collaro pellium sabellinarum),* nyestbőr suba, szablya, ezüstveretes kantár, aranyozott, ezüstdíszes tőr, tafotadarabok *(particulas aliquot de taffota rasciana),* egy egyszerű köpeny, négy kárpit], amelyeket apja, néhai Báthory András (magn.) Sempte várában betlenfalvi Thurzó Elek országbíróra és királyi helytartóra (spect. et magn.) bízott, Thurzó azokat hiánytalanul visszaadta vingárti Horváth Gáspár királyi kamarásmester (magn.) és az oklevél-kibocsátó familiárisai: ártánházi Bornemissza Boldizsár (egr.), Toldy Ferenc, Mikolay Ferenc, Bánházy Benedek és más szervitorai jelenlétében.

Eredeti, latin nyelvű, papír, ívben összehajtott. Jelzete: FA Erdődy D 1315. (95-9-7.) Hátlapjára utólag tévesen 1537. május 8-i dátumot írtak.

78.

1538. február 10. (Die dominico post Appolonie virg.) **Szalánc**

/Újlaki/ Bertalan deák szalánci várnagy kötelezi magát, hogy élethosszig szolgálni fogja Losonczy Antalt (magn.) és Istvánt (magn.), továbbá átengedi nekik az Újlak mezővárosban lévő birtokrészét, ti. a Garanyi *(Garan)* utca felét, leszámítva saját házát, és megvédi őket annak birtokában. Ha fizetése megszűnik, kiléphet a Losonczyak szolgálatából.

Eredeti, latin nyelvű, papír, alul papírfelzetes gyűrűspecsét (istennőt, Pythót vagy Kaszszandrát ábrázoló gemma),[69] mellette jobbra Bertalan deák aláírása. Jelzete: FA Erdődy D 1317. (97-3-20.)

79.

1538. február 10. (Die dominico post festum [...]) **Szalánc**

Losonczy Antal és István egyezséget kötnek, miszerint szerzett ingó és ingatlan javaikból száz jobbágyig szabadon rendelkezhetnek, az ezen felüli rész pedig arra háramlik, aki tovább él. A fenti birtokokból feleségeik a szokásjog szerint részesednek, nekik ki kell azokat adni. Zálogba adott birtokaikat saját jövedelmeikből kell visszaváltaniuk, nem a feleségeiket illetőkből.

Eredeti, latin nyelvű, papír, restaurált (enkapszulált), alul két papírfelzetes gyűrűspecsét. A restaurálás során a papírfelzeteket ráragasztották a szöveg alsó soraira, ezért

[69] Furtwängler, 1900, I, 40–41 (XXXVIII. tábla), II, 185.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 50 2024. 02. 23. 14:46:39

a pontos keltezés onnan nem állapítható meg, viszont a hátlapra az 1980-as években rávezettek egy napi dátumot. Jelzete: FA Erdődy D 1317. (96-16-11.)

80.

1539. március 29. (Sabatho ante dom. Palmarum) **Pozsony**

Betlenfalvi Thurzó Elek, I. Ferdinánd országbírója előadja, hogy a Reminiscere vasárnapi (1539. március 2.) rövid bírói terminuson 1539. március 28-án *(feria VI. proxima post dominicam Iudica)* megjelent előtte Laki Balázs királyi jogügyigazgató (egr., mgr.) a korona képviseletében a vasvári káptalan ügyvédvalló levelével monyorókeréki Erdődy Péter királyi lovászmester ellenében, és előadta, hogy csábrági Erdődy István halála után Erdődy Péter Erdődy István Hont megyei csábrági várát, Zselíz mezővárost, valamint a zselízi udvarházat tartozékaival együtt öröklés jogán magának követelte, azonban az említett birtokokban Erdődy Péternek semmi joga nincs, hanem a királyt és a Szent Koronát illetik. Mindazonáltal Erdődy a birtokokat 12 250 forintért örök jogon eladta /Erdődy/ Simon zágrábi püspök fivérének: Erdődy Tompa Jánosnak (egr.) és a püspök unokaöccsének *(nepoti ex sorore reverendissimi domini Simonis episcopi):* zelinai Pálffy Péternek. Ezt a pénzt a királyi kincstár kifizette a püspöknek, hogy Erdődy Péter kötelezze magát a birtokoknak a kincstár részére való visszaadására. Azonban a kincstár azóta sem jutott a birtokokhoz, Erdődy Péter pedig sürgeti a püspököt a birtokok vételárára neki utalt összeg kifizetésére, egy részét már ki is kényszerítette tőle, a maradék kifizetése pedig a napokban várható. A püspök folyamatosan kérvényezi az uralkodótól, hogy mentse fel a fizetés terhe és kötelezettségvállalása teljesítése alól, ti. hogy Erdődy Péternek fizetnie kelljen. Most tehát a királyi jogügyigazgató Erdődy Péter ellen királyi jog eltitkolásáért az országbírótól ítéletet kért. Ekkor Nagyabonyi Mihály az alperes Erdődy Péter nevében a király ügyvédvalló levelével azt felelte, hogy Erdődy Péter a fenti birtokokat nem a királyi jog eltitkolásával, hanem azok jogos örököseként adta el, és ezt kész oklevelekkel bizonyítani. Az országbíró tehát a pert Szt. György-nap 15. napjára (május 8.) halasztja, további halasztást nem engedélyezve, és utasítja az alperest, hogy azon mutassa be bizonyítékait.

Eredeti, latin nyelvű, papír, vízfoltos, alul papírfelzetes pecsét. Jelzete: FA Erdődy D 1318. (94-3-4.)

81.

1539. május 14. (In profesto Asc. Dom.) **Buda**

János király berecki Bernáth Berecknek adományozza Sztáray János minden birtokát és birtokjogát, amelyek Abaúj megyében vannak, mivel Sztáray fegyveresen megtámadta atyjafia *(frater et consanguineus suus),* Sztáray Ambrus házát és nemesi telkét, magát

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 51 2024. 02. 23. 14:46:39

Ambrust pedig – nem törődve sem a vérrokonság szentségével, sem az emberi és isteni törvényekkel –, a saját házában megölte *(manu violenta et potenti effudisse dicitur)*. Az uralkodó ígéri, hogy a pátens formájában kibocsátott adománylevelet visszahozatala után privilegiális formában is ki fogja állítani. A szöveg fölött jobbra: *Commissio proprio domini regis.*

Eredeti, latin nyelvű, papír, alul rongálódott pecsét. Jelzete: FA Erdődy D 1319. (98-1-18.)

82.

1539. június 15. (In festo beatorum Viti et Modesti mart.) **Buda**

Martonosi Pestyéni Gergely, I. János király országbírója előtt Losonczy Antal (magn.) és Újlaki Bertalan deák megjelenve vallották, hogy a közöttük lévő korábbi viszályok ügyében bizonyos közbenjárók: Athinai Simon deák budai várnagy (egr.), Romhányi Zsigmond budai várnagy (egr.), felpéci Csibrády Gergely, Budai Ágoston deák, Siri Imre deák közreműködésével kiegyeztek, és ezeket az 1534–1539 között folyó pereket megsemmisítik, Losonczy Antal pedig a Szabolcs megyei eperjesi birtokrészét teljes egészében Bertalannak és örököseinek adja, ezenfelül pedig egy ítélőmester előtt vagy egy káptalani vagy konventi hiteleshelyen bevallást kell tennie, hogy Antal azt a 166 marhát *(boves et iumenta)* és 726 juhot, amelyet Bertalan deák Eperjes birtokon lakó jobbágyaitól elvett, nekik köteles visszaadni, vagy ha erre képtelen volna, 1539. szeptember 8-ig *(ad festum Nativitatis Beatissime Virginis Marie)* teljesen ki kell fizetnie, Bertalan deáknak pedig azt a 383 forintot, amellyel Losonczy tartozik neki, el kell engednie, és ezenfelül szeptember 22. után *(post decimum quintum die prefati festi Nativitatis Virginis Marie)* Kálló mezővárosi jobbágyai részéről bíróság elé kell állnia Losonczy ruszkai és nádaskai jobbágyainak megkárosítása, illetve megölése miatt. Továbbá Losonczynak az Újváros-hegyi szőlőt vissza kell adnia Bertalannak, utóbbinak pedig 86 juhot kell visszaszolgáltatnia Losonczynak. Továbbá Losonczynak azokat a juhokat, amelyeket Bertalan deák a szalánci vár jobbágyai által birtokolt, neki vissza kell adnia. Egyébként, mivel Losonczy arra gyanakszik, hogy Bertalan deák lehetőséget biztosított az ő elfogására, ha ezt az ügyet a jövőben jogi útra terelné, Bertalannak bíróság elé kell állnia.

Eredeti, latin nyelvű, papír, vízfoltos, alul papírfelzetes pecsét. Jelzete: FA Erdődy D 1320. (47-26-1., de a régi jelzetben ladula helyett cistula szerepel.)

83.

1539. augusztus 10. (In festo beati Laurentii mart.)

A nyitrai káptalan előtt Losonczy István elzálogosítja az általa örökjogon bírt Hont megyei Visk, Pereszlény és Alsószemeréd birtokok felét dubravicai Dubraviczky János-

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 52 2024. 02. 23. 14:46:39

nak (egr.) és általa feleségének: Kőváry Ilonának és örököseiknek 900 körmöci magyar forintért, illetve kötelezi magát, hogy a visszaváltásig megvédi a zálogbirtokosokat a fenti birtokok birtokában.

Eredeti, latin nyelvű, papír, restaurált. Hátlapján erősen rongálódott pecsét. Jelzete: FA Erdődy D 1320a. Régi jelzete nincs feltüntetve.

84.

1539. május 7. (Fer. IV. post dom. Cantate) **Pozsony**

Nádasdy Tamás fogarasi örökös ispán, vasi ispán, országbíró (I. Ferdinándé) és magyarországi főkapitány parancsa a leleszi konventhez. Előadta neki Feledy Lesták (egr.) felesége, néhai csulai Móré György fia László leánya: Kata, hogy miután Móré György meghalt, gyámként az ő özvegyére: Katára és Kata következő férjére: néhai Losonczy Zsigmondra (magn.) szálltak az ingó és ingatlan Móré-jószágok Móré László kiskorúságának idejére. Miután pedig ők ketten is meghaltak, Móré György minden jószága Lászlót illeti, így arany nyakláncok, láncok, drágaköves gyűrűk *(anuli lapides preciosi),* ékszerek, készpénz, ezüstözött terítő *(argentearia tapetha)* és más ékszerek. Losonczy Zsigmond fiaitól: Antaltól (magn.) és Istvántól (magn.) azonban csupán négy fedeles kupát kaptak vissza, az első öt márka és kilenc nehezék (*cum coopertoriis in quarum prima marce quinque et pisete novem),* a második hat márka és tizenkét nehezék *(in altera marce sex et pisete duodecim),* a harmadik négy márka és két nehezék *(in tertia marce quattuor et pisete due),* a negyedik nyolc márka négy nehezék súlyú *(in quarta marce octo cum media minus pisetis),* továbbá egy ezüstgombot egy kanállal, amely fél márkát és két nehezéket nyom *(cum uno cocleari in quibus marca media et pisete due continentur),* egy rudat ezüsthoroggal *(una anthena cum aculeo argenteo wulgo horgh),* továbbá egy tőrt kristálymarkolattal és művészien ezüstözött hüvellyel *(unus pugio wulgo bychak cuius manubrium ex cristallo, vagina vero ex argenteo artificiose facta),* amelyek összesen négy márka tizennyolc nehezéket nyomnak *(qui mensuratus unacum ferro et cristallo ac vagina ponderat marcas quattuor, pisetis vero decem et octo),* és egy aranyozott vörös bársony derékaljat, körbedíszítve aranyszínű velencei tafotával *(culcitram wulgo paplan ex purpura rubea deaurata factam, circumdatum cum thapfotha Venetiata coloris aurei),* egy nagy takarót *(unum tapetum magnum),* egy vörös bársony nyeregtakarót aranyozott-ezüstözött islóggal[70] *(unum czaprag ex purpura rubea factum cum islogh argenteo, deaurato),* és egy hasonló aranyozott, fekete bársony nyeregtakarót és egy harmadik nyeregtakarót kaptak vissza, a maradék, kb. 45 ezer forintot érő ékszereket Losonczyék többszöri kérés ellenére sem juttatták vissza, hanem hatalmasul maguknál

[70] Apró kerek arany-, ezüst- vagy ritkábban más színű fémkorong, amelyet a női viseleten a hímzés közé vagy fölé, ritkábban magukban egymás mellé varrnak. Néprajzi Lexikon, II, 641. Lószerszámokon, bútorokon is megjelenik. Czuczor–Fogarasi, 1865, 127.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 53 2024. 02. 23. 14:46:39

tartják. A II. Lajos király halála óta történt hatalmaskodások elkövetőit rövid terminusra, 15 napra kell a királyi kúriába idézni, tehát a káptalan küldje ki tanúbizonyságát Losonczy Antal és István megidézésére, és intse őket királyi szóval, hogy az idézéstől számított 15. napon jelenjenek meg a királyi kúriában az országbíró előtt. A parancs végrehajtásáról a konvent küldjön jelentést.

A leleszi konvent átírása, latin nyelvű, jelzetét lásd a 85. sz. regeszta alatt.

85.

1539. augusztus 15. (In festo Assumpt. beate virg. Marie)

Bódy György leleszi prépost és a konvent jelentése I. Ferdinánd királyhoz, hogy Nádasdy Tamás fogarasi gróf, vasi ispán, országbíró (I. Ferdinándé) és magyarországi főkapitány 1539. május 7-én kelt oklevelének megfelelően Nagybajoni Gergely konventi jegyző (mgr.) július 13-án *(die dominico in profesto videlicet Divisionis apostolorum)* kiszállt a Szabolcs megyei Szentmárton várkastélyba, ahol felkereste Losonczy Antalt (magn.), Losonczy Istvánt (magn.) viszont személyesen nem találta a Szabolcs megyében fekvő mándoki házában. Mindkettejüket megintette és királyi szóval utasította őket, hogy az aznaptól számított 15. napon jelenjenek meg a királyi kúriában az országbíró előtt.

Eredeti, latin nyelvű, papír, hátlapján kör alakú zárópecsét töredékei. Jelzete: FA Erdődy D 1321. (96-4-1.)

86.

1539. január 1. (In festo Circumcis. Domini) **Bécs**

I. Ferdinánd király utólag hozzájárul ahhoz, hogy Batthyány Ferenc (magn.) 8000 magyar forintért elzálogosította a Vas megyei Körmend várat és mezővárost, valamint azok tartozékait tallóci Bánffy Boldizsár királyi kapitánynak (magn.). Az elzálogosításra a király kérésére került sor, az összeg is őfelségéhez került *(ad racionem nostram [sc. regis] fecisse dinoscitur),* tehát Bánffy, a felesége: Lipcsey Dorottya és a fia: Bálint, valamint örököseik békében bírhatják a mondott birtokokat, amíg a mindenkori magyar király a 8000 forintot nekik vissza nem fizeti, s utóbbinak meg kell védeniük Bánffyékat a zálogbirtokokban.

Eredeti, latin nyelvű, papír, a szöveg alatt papírfelzetes pecsét, attól balra uralkodói aláírás. Hátlapján: Regestrata folio CLXXVI. (MNL OL A 57 1. kötet 655. sz. bejegyzése). Jelzete: FA Erdődy D 1322. (83-4-7.)

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 54 2024. 02. 23. 14:46:39

87.

1539. február 1. (In vigilia Purif. B. Marie virg.)

A vasvári káptalan előtt monyorókeréki Erdődy Péter (magn.) a saját és Péter nevű fia nevében eltiltja betlenfalvi Thurzó Elek országbírót és királyi helytartót (spect. et magn., I. Ferdinándé), illetve nejét: ormosdi Székely Magdolnát, továbbá Széchy Margitot, a néhai Széchy Tamás és Székely Magdolna hajadon lányát és másokat a Vas megyei Felsőlendva és Dobra várak, Sziget várkastély,[71] valamint Sal és Muraszombat, illetve a Zala megyei Letenye mezővárosok elfoglalásától és maguk oda való beiktattatásától.

Eredeti, latin nyelvű, papír, hátlapján rongálódott pecsét töredékei. Jelzete: FA Erdődy D 1323. (86-4-8.)

A közölt kivonatok időrendi sorrendje[72]

Regeszta sorszáma	Dátum	Regeszta sorszáma	Dátum
28.	1523. február 17.	12.	1528. május 9.
29.	1523. március 14.	6.	1528. május 23.
24.	1525. február 3.	8.	1528. május 24.
25.	1525. március 28.	9.	1528. május 24.
32.	1525. szeptember 6.	10., 14.	1528. június 27.
1.	1527. március 12.	13.	1528. július 7.
16.	1527. október 12.	30.	1528. július 9.
4.	1527. november 1.	19.	1528. július 10.
2.	1527. november 12.	27.	1528. július 11.
38., 54.	1528. február 25.	15.	1528. július 12.
18.	1528. február 29.	31.	1528. július 18.
3.	1528. március 5.	34.	1528. július 21.
5.	1528. április 5.	20.	1528. augusztus 15.
7.	1528. április 21.	22.	1528. augusztus 22.
11.	1528. május 5.	23.	1528. október 1.

[71] Vas megyében két Sziget nevű helységet ismerünk, az egyik a Sárvár melletti mezőváros, amelyet a Kanizsaiak fiágának 1532. évi magszakadását követően a fiúsított Kanizsai Orsolya és jövendőbelije, Nádasdy Tamás vett birtokba. Varga J., 2019, 172–174. A másik az egytelkes nemesek által lakott Őrisziget falu. Engel, 2020, pontkód: 1VS46. Emiatt valószínűsítem, hogy az oklevélben a Zala megyei Szécsisziget-ről van szó, amely azon túl, hogy a Széchyek birtokolták, a korszak más forrásaiban is castellumként szerepel. Csánki, III, 16.

[72] Amennyiben ugyanazon oklevél többféle formában (eredeti, átírás stb.) is fennmaradt és ezért több kivonat is készült róla, a különböző kivonatokat egymás mellett, vesszővel elválasztva szerepeltetem a táblázatban.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 55 2024. 02. 23. 14:46:39

Regeszta sorszáma	Dátum	Regeszta sorszáma	Dátum
26.	1528. október 23.	71.	1535. december 15.
33.	1528. október 23.	74.	1535. december 16.
21.	1528. október 25.	75.	1536. január 17.
17.	1528. december 14.	73.	1536. október 14.
39.	1529. március 4.	76.	1537. február 6.
35.	1529. március 22.	78.	1538. február 10.
36.	1529. április 16.	79.	1538. február 10.
37.	1529. április 25.	86.	1539. január 1.
40.	1529. április 27.	87.	1539. február 1.
55.	1530. február 2.	80.	1539. március 29.
58.	1530. február 2.	84.	1539. május 7.
59.	1530. február 4.	81.	1539. május 14.
56.	1530. november 21.	82.	1539. június 15.
60.	1530. november 23.	83.	1539. augusztus 10.
42.	1531. április 28.	85.	1539. augusztus 15.
62., 64.	1532. március 16.	43.	1548. március 19.
57.	1532. április 26.	45.	1548. június 5.
61.	1532. április 26.	44.	1548. október 26.
77.	1533. május 20.	46.	1550. november 13.
65.	1533. június 27.	41.	1554. július 15.
66.	1533. október 5.	47.	1555. május 11.
69.	1534. november 16.	48.	1559. május 7.
67.	1534. november 21.	49.	1568. november 18.
68.	1534. november 21.	50.	1570. május 10.
63.	1534. december 18.	51.	1575. március 24.
70.	1535. július 4.	52.	1589. július 16.
72.	1535. szeptember 21.	53.	1589. július 18.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 56 2024. 02. 23. 14:46:40

A regesztákban található hely- és személynevek mutatója[73]

A, Á

Abaújrákos, Abaúj megye (ma: Rákoš, SK) 7
Abád, Heves megye (ma: Abádszalók része) 10
Aberthowycz Miklós (a nyitrai káptalan szulóci jobbágya) 60
Ajkay Ferenc 74, 75
Ajkay István 74, 75
Alsóbodok, Nyitra megye (ma: Dolné Obdokovce, SK) 56
Alsócsáj, Abaúj megye (ma: Nižný Čaj, SK) 7
Alsócsitár, Nyitra megye (ma: Štitáre, SK) 56
Alsókútfej, Zala megye (ma: puszta Oltárc határában) 72
Alsószemeréd, Hont megye (ma: Dolné Semerovce, SK) 83
Alsósztregova, Nógrád megye (ma: Dolná Strehová, SK) 35, 36
Altenhaus, Balthasar von 65
Amadé Péterné 47
Anna (Vogrinovics János felesége) 63
Anna (Was Márton özvegye) 40
Antal váci oltárigazgató 12
Appony, Nyitra megye (ma: Oponice, SK) 58, 59, 60, 61
Assakürthy Assa János 2
Athinai Simon budai várnagy 82
Árokhháti János (besenyői), a Losonczyak familiárisa 6, 11, 12, 13

B

Babindál, Nyitra megye (ma: Babindol, SK) 19
Babindály Benedek (babindali) 19
Babindály Mátyás (babindali) 19
Babindály Péter (babindali) 19, 20
Bagody Lőrinc 74
Balassa Zsigmond (gyarmati) 43
Balaszentmiklós → Törökszentmiklós
Balázs (Babindály Péter familiárisa/jobbágya) 19
Baloghy Rafael (baloghi), a kisebb kancellária jegyzője 39
Baris Demeter (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Barkóc, Nyitra megye (ma puszta Nyitra és Menyheszalakusz határában, SK) 60
Bars → Óbars
Batthyány Benedek 66
Batthyány Ferenc dalmát, horvát és szlavón bán 32, 86
Bay Ferenc 48
Bay Mihály (ludányi) 35, 36
Bálint, a sági konvent papja 73
Bánchy Benedek (laskodi/vehéci) 48
Bánffy Bálint (tallóci) 86
Bánffy Boldizsár (tallóci) királyi kapitány 86
Bánffy János (alsólendvai) nádor, verőcei ispán 42
Bánffy Zsigmond (alsólendvai) 72
Bánházy Benedek, Báthory András Bonaventura familiárisa 77
Bári, Zemplén megye (ma: Bara, SK) 47
Bársony Boldizsár (tabajdi) 37
Báthory András (ecsedi) 77
Báthory András Bonaventura (ecsedi) királyi főkapitány 43, 77
Báthory István (ecsedi) nádor, királyi helytartó 18, 22, 23, 27, 58, 59, 61
Báthory István (ecsedi) országbíró 52

[73] A mutatóban a regeszták sorszámai szerepelnek. A betűrendben megkülönböztettem a rövid és a hosszú magánhangzókat, a rövid magánhangzó mindig megelőzi a hosszút. A helynevek azonosításához lásd Csánki, I–III; Maksay, 1990; Lelkes, 2011; Engel, 2020.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 57 2024. 02. 23. 14:46:40

Báthory Klára (ecsedi) Losonczy Antal felesége 46
Bebek Ferenc (pelsőci) gömöri ispán 71
Bebessy Bertalan (bocföldi) 72, 74
Bekényi Benedek (bekényi) személynök 42
Bernáth Bereck (berecki) 81
Bernát vrboveci főesperes 64
Berényi György 4
Berzenczey István 15
Berzsenyi Benedek (berzsenyi) 23
Besenyő István (bodrogi) 66
Bessenyői Lukács 5
Bécs (ma: Wien, A) 21, 26, 33, 41, 49, 63, 72, 74, 76, 86
Blagaier, Dorothea → Blagay Dorottya
Blagay Dorottya 65
Bodok → Alsóbodok
Bodó Ferenc (mesztegnyői) 22, 23
Bodzásújlak, Zemplén megye (ma: Novosad, SK) 78
Boldogasszonyfalva, Baranya megye 8
Bolyó, Zala megye (ma: Bolypuszta Ortaháza határában) 72
Borbély Péter (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Bornemissza Boldizsár (ártánházi) Báthory András Bonaventura familiárisa 77
Borosjenő, Zaránd megye (ma: Ineu, RO) 46
Bory György (bori) 73
Bory János (bori) 73
Bory Máté (bori) 73
Bory Péter (bori) Hont megyei szolgabíró 73
Bory Tamás (bori) 73
Bozók, Hont megye (ma: Bzovík, SK) 43
Bódy György leleszi prépost 85
Braslovje, Zágráb megye (ma: HR) 24
Brumóczy Mátyás 45
Bucsányi György 56
Bucsányi János 56
Buda, Pilis megye 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 19, 22, 24, 25, 27, 30, 32, 35, 39, 81, 82
Budai Ágoston 82
Bük, Zala megye (ma: Bánokszentgyörgy része) 72
Büki András vasvári kanonok 29

C, Cs

Celje (ma: SLO) 65
Céke, Zemplén megye (ma: Cejkov, SK) 66
Chermeny Ádám 2
Chermeny Imre 2
Chermeny Péter 2
Chwe János (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Cilli → Celje
Czibakházy Szaniszló 66
Csaholy Imre 5
Csábrág, Hont megye (ma: Čabrad, SK) vár 73, 80
Csáj → Alsócsáj
Cseh Ferenc (ludányi) 1, 38, 39, 55, 56, 57
Cseh János (jabloncai/füssi/ludányi) 1
Csehy Péter 73
Csejte, Nyitra megye (ma: Čachtice, SK) 45
Csernec, Zala megye (ma: Muraszemenye része) 72
Csery Ferenc (cseri) 6
Csery Miklós csábrági várnagy (cseri) 73
Csibrády Gergely (felpéci) 82
Csiszár Péter (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Csitár → Alsócsitár
Csongrád János tapolcsányi tiszttartó 51
Csuklász Pál 58, 59, 60, 61

D

Dalmady Tamás (dalmadi) 73
Damonyi István 10, 37
Darabos Ferenc (nádasdi) 28, 29
Darabos János (nádasdi) 28, 29
Demjéndy András 73
Demjéndy Miklós 73
Dés Benedek (désházi) 23

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 58 2024. 02. 23. 14:46:40

Dévény, Pozsony megye (ma: Devín, Pozsony/Bratislava része, SK) 58
Dolyán, Nógrád megye (ma: Benczúrfalva, Szécsény része) 6, 11
Dolgos Ambrus (kozmafalvi) galgóci várnagy 1, 38, 39, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61
Domonyi István 39
Domoszlavci, Zágráb megye (ma: Domaslovec, HR) 24
Dovoránvi Ferenc 56
Dovoránvi Rafael (kisdovoránvi/ludánvi) 19, 39
Dóczy János (szegi) királyi kincstartó 32
Dóczy Kata (szegi) Losonczy Zsigmond özvegye 6, 11, 12, 13, 27, 66, 68, 84
Dömefölde, Zala megye 72
Dráhi Balázs (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Drugeth István (homonnai) → Homonnai Drugeth István
Dubay Pál 72
Dubrava, Zágráb megye (ma: Dubrava Samoborska, HR) 24
Dubraviczky János (dubravicai) 83

E, É

Endrédy György 73
Eperjes → Eperjeske
Eperjes, Sáros megye (ma: Prešov, SK) 51
Eperjeske, Szabolcs megye 82
Erdődy Farkas (csábrági) 73
Erdődy István (csábrági) 73, 80
Erdődy Péter (monyorókeréki, II.) vasi ispán, királyi lovászmester, zalai ispán 17, 18, 22, 23, 28, 29, 30, 31, 37, 72, 73, 74, 75, 76, 80, 87
Erdődy Péter (monyorókeréki, III.) 41, 87
Erdődy Tompa János 80
Erdődy (Tompa) Simon zágrábi püspök 73, 80
Esztergom, Esztergom megye 1, 18, 38, 54
Esztergomi Gáspár, a kisebb kancellária jegyzője 39
Etre György (kálnói) 4
Éles Osvát (Losonczy Antal abádi jobbágya) 10

F

Fabyk Fábián (a nyitrai káptalan szulóci jobbágya) 60
Falkos, Zala megye (ma: Fakospuszta Hahót határában) 74, 75
Falkossy Brigitta (Horváth Mártonné) 75
Farkas Ferenc (bessei) csábrági udvarbíró, lévai udvarbíró 73
Farkasóc, Zágráb megye (ma: Farkaševec Samoborski, HR) 24
Faybath Mihály (a Losonczyak szécsényi jobbágya, *Zaybath?*) 11
Fegyverneki Ferenc sági prépost 9, 15, 36
Fehérvár → Székesfehérvár
Fejér György (kisberzsenyi) 22
Feledy Lesták (feledi) 44
Felsenkurÿt Mátyás felesége 48
Felsőkútfej, Zala megye (ma: puszta Oltárc határában) 72
Felsőlendva, Vas megye (ma: Grad, SL) vár 87
Ferdinánd I. magyar király, osztrák főherceg 2, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 26, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 41, 42, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 63, 67, 68, 72, 73, 74, 75, 76, 85, 86
Ferenc nyitraörményi áldozópap, nyitrai oltárigazgató 20
Ficsor Benedek (kissingi) 10, 37
Forgách Ferencné Balassa Magdolna 45
Forma György (kátai) 43
Forrószegi György 59
Földes János csábrági várnagy 73
Földesy János (kismegyeri) Erdődy Péter familiárisa 18
Frangepán Ilona (cetini) 24

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 59 2024. 02. 23. 14:46:40

Füzérnádaska, Abaúj megye (ma: Trsťany, SK) 82

G, Gy
Garai Jakab 45
Gács, Nógrád megye (ma: Halič, SK) 43
Gerdanyelvka, Zágráb megye (ma: Grdanjci, HR) 24
Gonda Benedek (kőkeszi) 73
Gora, Zágráb megye (ma: Gora, HR) 63
Gosztonyi János 28
Gosztonyi Péter (palojtai) 73
Gradisgi, Zágráb megye (HR) 41
Grangyai György zágrábi kanonok 64
Grueber, Leonhardt 65
Gyimolthy András 37
Gyulafehérvár, Fehér megye (ma: Alba Iulia, RO) 42
Gyurisovics István (Dovoránnyi Ferenc dovoránnyi jobbágya) 56

H
Haholthy János 75
Hana Mihály (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Harmincados Lőrinc (palásti) 73
Hassághy Ferenc 74
Herbst, Kaspar (von Laas) 24
Herre Bálint (herreházi) 37
Holtó, Zala megye (ma: puszta Páka határában) 72
Homonnai Drugeth István 52
Horváth Bertalan 73
Horváth Gáspár (vingárti) királyi kamarásmester 77
Horváth János (besenyői) 74
Horváti, Zala megye (ma: puszta Oltárc határában) 72
Hrasztovica, Zágráb megye (ma: Hrastovica, HR) 41

I
Ibrányi Ferenc 51
Igali Ferenc 56, 60
Imreg, Zemplén megye (ma: Brehov, SK) 4, 5, 16
Ipolth Imre (Dovoránnyi Ferenc dovoránnyi jobbágya) 56
Ipolyvisk, Hont megye (ma: Vyškovce nad Ipľom, SK) 83
Irminc → Nyitraörmény
Isebory Pethry Ferenc 72
Istvánffy /Miklós/ 49
Ivánczy István 28, 29

J
Jalsóczy Porkoláb András 56, 60
Jarusgye, Zágráb megye (ma: Jarušje, HR) 24
Javorovác, Zágráb megye (ma: Javorek, HR) 24
Jazbina, Zágráb megye (ma: Mala Jazbina, HR) 24
János ácsmester 50
János I. magyar király 1, 6, 7, 17, 38, 42, 55, 67, 68, 69, 81
János pécsi oltárigazgató 8
Jenő → Borosjenő
Jesztreb, Zemplén megye (ma: Zemplínske Jastrabie, SK) 4, 5, 16
Julianna (Dovoránnyi Pál özvegye) 19

K
Kaplathy Ferenc 59
Kassa, Abaúj megye (ma: Košice, SK) 51
Kassai Péter jászói prépost 66
Kata (miholjai Vagatovics Miklós felesége) 64
Kata (szentmihályúri Was János özvegye) 40
Katzianer, Johann felső-magyarországi főkapitány 38, 55
Káldy Benedek (szörcsöki) 22, 23
Kálmánfalva, Nyitra megye (ma: Kamanová, SK) 60

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 60 2024. 02. 23. 14:46:40

Kámaháza, Zala megye (ma: Kámaházapuszta Lasztonya határában) 72
Kápolnay Ferenc (I. János király kapitánya) 7, 8
Keszy Gergely 27
Kéry László 4
Királyhelmec, Zemplén megye (ma: Kráľovský Chlmec, SK) 49
Kisappony → Appony
Kisapponyi István 60
Kisapponyi Mátyás 60
Kisberzsenyi Albert 22
Kisgradna, Zágráb megye (ma: Gradna, HR) 24
Kisotok, Zágráb megye (ma: Samoborski Otok területén, HR) 24
Kisrakovica, Zágráb megye (ma: Mala Rakovica, HR) 24
Kistapolcsányi Tamás 73
Kiszellői Ilona (Lukanényey Albert özvegye) 34
Kladje, Zágráb megye (ma: Kladje, HR) 24
Klokocsevác, Zágráb megye (ma: Klokočevec Samoborski, HR) 24
Kopa Gergely (tokházi) 23
Kopasz János nyitrai házbirtokos 20
Korláthy Ferenc 55
Korlátkövi Anna (Erdődy István özvegye, Székely Ferenc felesége) 73
Kormossy Tamás (miskolci) 4
Koromi Ferenc hradnai főesperes 56, 60
Kosztajnica, Zágráb megye (ma: Hrvatska Kostajnica, HR) 41
Kosztanyevác, Zágráb megye (ma: Kostanjevec Podvrški, HR) 24
Kovarc, Nyitra megye (Kovarce, SK) 60
Kovács Gergely (nagyberzsenyi) 22
Kovács Orbán (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Kozárdy Boldizsár (kozárdi) 4
Kozárdy Tamás (kozárdi) 4
Kozma Ambrus → Dolgos Ambrus (kozmafalvi)
Kozmafalvi Ambrus → Dolgos Ambrus (kozmafalvi)
Kozmafalvi János 2, 38, 39, 55, 56, 57
Kozmafalvi Kristóf 2
Kozmafalvi Péter 2, 38, 39, 55, 56, 57
Kozmafalvi Tamás 2, 38, 39, 55, 56, 57
Kozmaháza, Zala megye (ma: Szentkozmadombja) 72
Körmend, Vas megye, vár és mezőváros 28, 86
Körmendy István csábrági várnagy 73
Kövy András 73
Középtúri Gábor csábrági várnagy 73
Kőváry Ilona 83
Krezthywn, Nyitra megye (babindáli rét) 19
Krysan Tamás (a nyitrai káptalan szulóci jobbágya) 60
Kulaby András (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Kutassy Lukács 66
Kürthy Benedek 55, 59

L

Lanzer János 51
Lády Ferenc 13, 37
Lajos II. magyar király 3, 21, 24, 25, 26, 28, 29, 32, 33
Laki Balázs királyi jogügyigazgató 80
Laposkői János 35
Leánd, Bars megye (ma: Kolónia, Bény/Bíňa területén, SK) 73
Legéndy Boldizsár (kálnói) 15
Lengyeli Mihály 72
Lesthah Gergely (oroszi) szentgyörgyszéki alispán 73
Letenye, Zala megye 87
Libercsey Pál 10
Linz (A) 49
Lipcsey Dorottya 86
Lippa, Arad megye (ma: Lipova, RO) 67, 68, 69

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 61 2024. 02. 23. 14:46:40

Liptay Miklós (kisfaludi) 6
Lochner Margarethe (von Liebenfels, id. Hans Ungnad özvegye) királynéi udvarmester 3, 21, 32, 33
Lorettó (ma: Loreto, I) 76
Losonc, Nógrád megye (ma: Lučenec, SK) 43
Losonczy Anna (Antal nővére, Országh Ferenc felesége) 69, 71
Losonczy Anna (István leánya) 53
Losonczy Antal királyi pohárnokmester, nógrádi ispán 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 27, 35, 42, 44, 66, 67, 68, 69, 70, 78, 79, 82, 84, 85
Losonczy István nógrádi ispán 4, 5, 16, 43, 45, 46, 66, 67, 68, 78, 79, 83, 84, 85
Losonczy Zsigmond 66, 84
Lucskay László 5
Ludány → Nyitraludány
Ludányi Ferenc → Cseh Ferenc (ludányi)
Luka László (szalatnai) 73

M

Madách György (sztregovai) 35, 36
Madách István (sztregovai) 35, 36
Madách Márton (sztregovai) 35, 36
Madách Miklós (kelecsényi) 6
Madách Zsigmond (sztregovai) 35
Maday Pál 4, 5
Magyaróvár, Moson megye (ma: Mosonmagyaróvár része) 3
Majsa, Temes megye (ma: puszta Ötvénytől/Utvintól északkeletre, RO) 17
Maróc, Zala megye 72
Matus István (a Nekcseyek kovarci jobbágya) 60
Mayelaka, Zala megye 72
Mándok, Szabolcs megye 85
Mária királyné (II. Lajos felesége) 3, 4
Márton terebesi kőműves 50
Menyheszalakusz, Nyitra megye (ma: Podhorany, SK) 60
Miholja, Zágráb megye (puszta a gorai uradalom területén, HR) 63, 64
Mikolay Ferenc, Báthory András Bonaventura familiárisa 77
Miletinczy Miklós prothonotarius 10
Miletinczy Péter országbírói törvényszéki jegyző 6, 39
Monyorósd, Vas megye (ma: Őrimagyarósd) 29
Móré György (csulai) 66, 84
Móré Kata (Feledy Lesták felesége) 66, 84
Móré László (csulai) 66, 84
Muraszemenye, Zala megye 72
Muraszombat, Vas megye (ma: Murska Sobota, SLO) 87

N

Nagy Sándor (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Nagyabonyi Mihály 37, 80
Nagybajoni Gergely leleszi konventi jegyző 85
Nagydovorány → Nagyudvar
Nagyhalom, Nógrád megye (ma: Veľké Straciny, SK) 35
Nagykálló, Szabolcs megye 82
Nagyotok, Zágráb megye (ma: Samoborski Otok területén, HR) 24
Nagyrakovica, Zágráb megye (ma: Velika Rakovica, HR) 24
Nagyszalánc, Abaúj megye (ma: Slanec, SK) vár és váralji település 7, 66, 70, 78, 79, 82
Nagyszőlős, Veszprém megye (ma Somlószőlős) 22, 23
Nagysztracsin → Nagyhalom
Nagytapolcsány, Nyitra megye (ma: Topoľčany, SK) 49
Nagytorma Gáspár (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Nagyudvar, Nyitra megye (ma: Veľké Dvorany, SK) 56
Nádasd, Vas megye 28

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 62 2024. 02. 23. 14:46:40

Nádasdy Ferenc (nádasdi) 28, 29
Nádasdy László (nádasdi) 28, 29
Nádasdy Márton (nádasdi) 17, 28, 29, 30
Nádasdy Tamás (nádasdi) vasi ispán, országbíró, magyarországi főkapitány 84, 85
Nádffy Simon (senyei) 4
Nekcsey György 60
Nekcsey László 60
Nemesperk, Nyitra megye (ma: Perkovce, Surányka/Šurianky településrésze, SK)
Németi Pál bozóki prépost 73
Névery Imre (oroszi) 73
Novigrad (ma: Novi Grad, BIH) 41

Ny

Nyáry Ferenc (bedegi) honti ispán 73
Nyitra, Nyitra megye (ma: Nitra, SK) 20, 39
Nyitraludány, Nyitra megye (ma: Ludanice, SK) 19, 56
Nyitraörmény, Nyitra megye (ma: Urmince, SK) 56
Nyitravicsáp, Nyitra megye (ma: Vicsápapáti/Výčapy – Opatovce része, SK) 56
Nyírő Bálint (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 6, 11

O, Ó

Olaszokháza, Zala megye (ma: Csertalakos) 72
Oltárc, Zala megye 72
Ományi András borsodi alispán 43
Orehychka István (Bucsányi György és János újfalui jobbágya) 56
Orgoványi Miklós 6
Országh Borbála (gúti) Török Ferenc felesége 47
Országh Ferenc (gúti) 35
Országh Imre (gúti) 35, 36
Országh János (gúti) váci püspök 35, 36
Otrusevác, Zágráb megye (ma: Otruševec, HR) 24
Óbars, Bars megye (ma: Starý Tekov, SK) 73

P

Pachy András (pacsiházi) 23
Pachy Ferenc (pacsiházi) 23
Palásthy Benedek (palásti) 73
Panday Gergely (Erdődy Péter familiárisa) 18
Páka, Zala megye 72
Pálffy Péter (zelinai) 73, 80
Pálóczy Antal 4, 16
Pálóczy Kata (Ráskay Györgyné) 5
Pándy Gergely (kelenyeni) csábrági várnagy 73
Pápa, Veszprém megye 47
Pekry Anna (petrovinai) 48
Pekry Zsófia (petrovinai) Lipchey Gáspár felesége 47
Pelény, Nógrád megye (ma: Piliny) 12
Pelényi Balázs (pelényi) 4
Pelényi Benedek (pelényi) 4
Pelényi István (pelényi) 10
Pelényi Mihály (pelényi) somoskői várnagy 6, 10, 11, 12, 13, 27, 36, 37
Pelényi Péter (pelényi) 4
Pemfflinger István 66
Pereszlény, Hont megye (ma: Preseľany nad Ipľom, SK) 83
Perk puszta → Nemesperk
Pestyéni Gergely (martonosi) országbíró 42, 68, 82
Petenyeházy/Petneházy Ferenc (a Losonczyak familiárisa) 6, 11, 12, 13
Petenyeházy/Petneházy Tamás 66
Petrus Balázs (a Nekcseyek kovarci jobbágya) 60
Pély Antal 73
Péter zalai őrkanonok 75
Péter zágrábi olvasókanonok 64
Pirithy Mátyás (csöglei) 23
Plešivica, Zágráb megye (ma: HR) 24
Pochafölde, Vas megye (körmendi kaszáló) 28
Podvrh, Zágráb megye (ma: HR) 24
Pográny Mihály → Pogrányi Mihály
Pogrányi Dénes 55, 56, 59, 60

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 63 2024. 02. 23. 14:46:40

Pogrányi Mihály (pogrányi) Nyitra megyei szolgabíró 2, 56, 60
Polyáni Ferenc 30
Potyondy Lőrinc 37
Pozsony, Pozsony megye (ma: Bratislava, SK) 4, 44, 47, 51, 55, 57, 59, 61, 80, 84
Pördefölde, Zala megye 72
Prága (Praha, CZ) 51
Pusztafalu, Abaúj megye 7
Putnoky Imre 10
Püspök Gergely (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11

R

Radányi György, a kisebb kancellária jegyzője 39
Rajky István 74
Raskó János (palásti) 73
Rákos → Abaújrákos
Rákóczi Imre (keresztúri) 4
Ráskay István 5
Ráskay Mihály 5
Ráskay Zsigmond 5
Regeteruszka, Abaúj megye (ma: Ruskov, SK) 7, 82
Révay Ferenc (szklabinyai/blatnicai) személynök 18
Romhányi Gergely 10, 15
Romhányi Zsigmond budai várnagy 6, 11, 12, 13, 27, 34, 82
Ruszka → Regeteruszka

S

Sal, Vas megye (ma: Šalovci, SLO) 87
Salm, Niklas von királyi főkapitány 43
Samaria Miklós (Babindály Péter familiárisa/jobbágya) 19
Sasyno → Zsazsina
Sághy István 2
Sánta Pál (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Sára (tótselymesi Tárczay János felesége) 66
Sárkány Ambrus (ákosházi) 24, 25
Sárközy Albert prothonotarius 10
Sárospatak, Zemplén megye 70
Sárosi István 48
Sárosi István felesége 48
Sárossy Imre prothonotarius 6, 20
Schwendi, Lazarus von 49
Sempte, Nyitra megye (ma: Šintava, SK) 77
Senyey Imre 4
Siklósi Miklós budai kanonok 5
Siraky András csábrági várnagy 73
Siraky Boldizsár zselízi tiszttartó 73
Siri Imre 82
Slani Dol, Zágráb megye (ma: HR) 24
Slavagora, Zágráb megye (ma: HR) 24
Sohonnay János (besenyői) 74, 75
Sohonnay János (laki) 72
Soós Sebestyén (poltári) 15
Soós Tamás (poltári) 15
Sosoklakosa, Zala megye 72
Spolyár Gergely (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Surány Kristóf 2

Sz

Szabadfalva, Hont megye (ma: Szabadkapuszta/Sobôtka Rimaszombat/Rimavská Sobota területén, SK) 10
Szabadkay Barnabás, a kisebb kancellária jegyzője 39
Szabó Balázs (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Szabó Máté (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Szabó Mihály falkosi esküdt 75
Szakács Mihály (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Szalacskay Barnabás 6
Szalaházy Tamás veszprémi püspök, egri püspök, királyi udvari kancellár 26
Szalánc → Nagyszalánc

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 64 2024. 02. 23. 14:46:40

Szaláncújváros, Abaúj megye (ma: Slanské Nové Mesto, SK) 7, 82
Szalmatercsy Albert 4
Szamobor, Zágráb megye (ma: Samobor, HR) vár és mezőváros 3, 21, 24, 25, 26, 32, 65
Szapolyai János → János I. magyar király
Szarka Gábor (királyfiai) 13
Szedy Balázs (gyáli) 27
Szele Balázs (szentbalázsi) 74
Szemenye → Muraszemenye
Szendrő, Borsod megye, vár 71
Szentlászlói Gábor 74
Szentmihályúr, Nyitra megye (ma: Michal nad Žitavou, SK) 40
Szentvid, Zágráb megye (ma: puszta Vrhovčak határában, HR) 24
Szeptenczy Ferenc 56
Széchy Margit (felsőlendvai) 87
Széchy Tamás (felsőlendvai) 87
Szécsény, nógrád megye 6, 11, 12, 35, 36
Szécsisziget, Zala megye, várkastély 87
Székely Ferenc (kövendi) 73
Székely Magdolna (ormosdi) 87
Székesfehérvár, Fejér megye 2, 4, 11
Széki András veszprémi oltárigazgató 23
Szénás István (kiszellői) 10
Sziget → Szécsisziget
Szilva Zsigmond (elekcsi) 55, 59
Szily Mihály 51
Szíjgyártó Mihály (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Szokoly /Miklós/ 51
Szopory András 75
Szőcs Benedek (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Szőcs Mátyás (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Szőlősy János (zelenei) 9, 10, 14, 15
Sztáray Ambrus (sztárai/nagymihályi) 81
Sztáray János (sztárai/nagymihályi) 81
Sztregova → Alsósztregova
Szürnyeg, Zemplén megye (ma: Sirník, SK) 4, 5, 16
Szvinica, Zágráb megye (ma: Svinica, HR) 41

T

Tahy János dalmát, horvát és szlavón bán 32
Takács Benedek (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Talpas Mátyás (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 6, 11
Talpas Sebestyén (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Tamás, a jászói konvent papja 66
Tamás, a sági konvent papja 36
Tapolcsány → Nagytapolcsány
Tar Péter (Babindály Péter familiárisa/jobbágya) 19
Telegdy Pál 53
Tercsy Miklós (keresztúri) 6, 10
Thaza Fábián (Dovoránvi Ferenc dovoránvi jobbágya) 56
Thewldy Demeter → Toldi Demeter
Thomay András 45
Thuen, Anna von 24, 65
Thuróczy Miklós (turócszentmihályi) királyi udvarmester 18
Thurzó Elek (betlenfalvi) országbíró, királyi helytartó 11, 12, 13, 18, 30, 31, 77, 80, 87
Tiszaszentmárton, Szabolcs megye, várkastély 85
Toldi Demeter (Losonczy Antal abádi jobbágya) 10
Toldy Ferenc, Báthory András Bonaventura familiárisa 66, 77
Tomonyi István 6
Torday János 6, 13, 37, 39
Tormásy Kawka Benedek 2
Tóth György (Babindály Péter familiárisa/jobbágya) 19
Törökszentmiklós 66
Töttössy János (szepetneki) 72

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 65 2024. 02. 23. 14:46:40

Trencsén, Trencsén megye (ma: Trenčín, SK) 38, 39

U, Ú

Ungnad, Elisabeth királynéi udvarhölgy 32, 33
Ungnad, Hans (ifj.) királyi kamarás, stájer tartományi kapitány, cilli helytartó 3, 21, 24, 25, 26, 32, 33, 41, 65
Ungvár, Ung megye (ma: Ужгород, U) 52
Újfalu, Zágráb megye (ma: Novaki, HR) 24
Újlak → Bodzásújlak
Újlaki Bertalan szalánci várnagy 66, 78, 70, 82
Újlaki Ferenc pozsonyi prépost, királyi titkár 63, 76
Újváros → Szaláncújváros

V

Vagatovics Ilona 63, 64
Vagatovics Miklós (miholjai) 63, 64
Valkonya, Zala megye 72
Varga Pál (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11
Varjújánosháza, Zala megye (ma: puszta Páka szomszédságában) 72
Vasdobra, Vas megye (ma: Neuhaus am Klausenbach, A) vár 87
Vasvár, Vas megye 29
Váraljai Szaniszló királyi személynök, fehérvári prépost 68
Várday Mihály (kisvárdai) főpohárnokmester 49, 51
Várday Miklós (kisvárdai) 49
Várday Pál esztergomi érsek, királyi főkancellár, királyi helytartó 18, 43, 73
Várday Tamás prothonotarius 10
Ventei János körmendi várnagy 28
Vétyen, Zala megye (ma: Vétyempuszta Tormafölde határában) 72
Visk → Ipolyvisk
Vissnyevác, Zágráb megye (ma: Višnjevec Podvrški, HR) 24
Vittenc, Nyitra megye (ma: Chtelnica, SK) 53
Vogrinovics János 63, 64
Vratnik, Zágráb megye (ma: Vratnik Samoborski, HR) 24

W

Wajky Gergely (mártonfalvi) 40
Warrehaza → Varjújánosháza
Wechey Mihály (vecsei) 23
Werbőczy István királyi fő- és titkos kancellár 42, 66, 68

Z

Zela Rowe, Zágráb megye (ma: Rude, HR) 24
Zelene, Nógrád megye (ma: Poltár-Zelené, SK) 15
Zima Miklós (hartyáni) 6, 10
Zongor Mátyás (szenttamási) 37
Zrínyi Miklós horvát-szlavón bán 41
Zyws István (a Losonczyak szécsényi jobbágya) 11

Zs

Zsaskowsky János (Johann Rueber felső-magyarországi főkapitány titkára) 51
Zsazsina, Zágráb megye (ma: Žažina, HR) 64
Zselíz, Bars megye (ma: Želiezovce, SK) 73, 80
Zsófia (Madách Zsigmond özvegye, Csövy László felesége) 35, 36

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 66 2024. 02. 23. 14:46:40

Rövidítések és irodalomjegyzék

MNL OL	Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltár, Budapest
A 57	Libri regii (Királyi könyvek)
DL	Diplomatikai Levéltár
Q 283	Másolatgyűjtemény
P 108	Esterházy család hercegi ágának levéltára. Repositorium
MNL ZML	Magyar Nemzeti Levéltár Zala Vármegyei Levéltára, Zalaegerszeg
XV.62.	Zala megye helytörténeti lexikonához készült adatgyűjtés céduláí[74]
ÖStA HHStA	Österreichisches Staatsarchiv – Haus-, Hof- und Staatsarchiv
SB	Sonderbestände
FA	Familienarchiv Erdődy (letét)

*

Bánffy I–II	*Oklevéltár a Tomaj nemzetségbeli losonczi Bánffy család történetéhez,* szerk. Varjú – Iványi Béla, Budapest, 1908–1928.
Bártfai Szabó 1910	Bártfai Szabó László: *A Forgách család története,* Budapest, 1910.
Czuczor–Fogarasi 1865	*A magyar nyelv szótára,* III, szerk. Czuczor Gergely – Fogarasi János, Pest, 1865.
Csánki I–III	Csánki Dezső: *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában,* I–III, Budapest, 1890–1897.
Döbrentei 1840	*Régi magyar nyelvemlékek,* II, szerk. Döbrentei Gábor, Buda, 1840.
Engel 1996	Engel Pál: *Magyarország világi archontológiája 1301–1457,* I, Budapest, 1996.

[74] https://library.hungaricana.hu/hu/collection/mltk_megy_zala_hi/ (Utolsó letöltés: 2023. október 31.)

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 67 2024. 02. 23. 14:46:40

Engel
2020 — Engel Pál: *Magyarország a középkor végén. Digitális térkép a középkori Magyar Királyság településeiről – 1382, 1439, 1498,* Budapest, 2020.

Erdélyi
2005 — Erdélyi Gabriella: *Egy kolostorper története,* Budapest, 2005.

Fazekas
2015 — Fazekas István: *A Haus-, Hof- und Staatsarchiv magyar vonatkozású iratai,* Budapest, 2015.

Fazekas
2021 — Fazekas István: *A Magyar Udvari Kancellária és hivatalnokai 1527–1690 között,* Budapest, 2021.

Furtwängler
1900 — Adolf Furtwängler: *Die antiken Gemmen,* I–II, Leipzig, 1900.

B. Halász–Piti
2019 — B. Halász Éva – Piti Ferenc: *Az Erdődy család bécsi levéltárának középkori oklevélregesztái 1001–1387,* Budapest–Szeged, 2019.

Hanák–Szabó
2021 — *Keresztvíztől sírkeresztig, Családi eseményekre szóló meghívólevelek Kassa város levéltárában (1550–1700)*, I–II, kiad. Hanák Béla – Szabó András Péter, Budapest, 2021.

Horváth–Neumann–Pálosfalvi–C. Tóth
2014 — Horváth Richárd – Neumann Tibor – Pálosfalvi Tamás – C. Tóth Norbert: *Németi Pál budai kanonok, majd bozóki prépost levelesládája,* In: *Arcana tabularii, Tanulmányok Solymosi László tiszteletére,* I, szerk. Bárány Attila – Dreska Gábor – Szovák Kornél, Budapest–Debrecen, 2014, 85–116.

Istvánffy
I/1–3 — Istvánffy Miklós: *Istvánffy Miklós magyarok dolgairól írt históriája. Tállyai Pál XVII. századi fordításában,* szerk. Benits Péter, Budapest, 2001–2009.

Jankovics–Kőszeghy
2016 — Jankovics József – Kőszeghy Péter: *Kisvárdai viszonyok – Telegdi Kata verses levele,* In: *MONOKgraphia, Tanulmányok Monok István 60. születésnapjára,* szerk. Nyerges Judit – Verók Attila – Zvara Edina, Budapest, 2016, 305–336.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 68 2024. 02. 23. 14:46:40

Karácsonyi 1923 — Karácsonyi János: *Szt. Ferencz rendjének története Magyarországon 1711-ig,* Budapest, 1923.

Kolozsmonostori 1990 — *A kolozsmonostori konvent jegyzőkönyvei (1289–1556)*, I. Közzéteszi: Jakó Zsigmond, Budapest, 1990.

Lelkes 2011 — Lelkes György: *Magyar helységnév-azonosító szótár,* Budapest, 2011.

Maksay 1990 — Maksay Ferenc: *Magyarország birtokviszonyai a 16. század közepén,* I–II, Budapest, 1990.

Molnár 2005 — Molnár László: *Páka, Páka és Dömefölde évszázadai,* Páka, 2005.

Molnár 2020 — Molnár Dániel Márton: *A XVI. századi északkelet-magyarországi főnemesség hivatalviselési, hivatal és birtokszerzési gyakorlata – Losonczy Antal és István pályája.* Kéziratos PhD-értekezés (ELTE BTK), Budapest, 2020.

Néprajzi Lexikon II — *Magyar Néprajzi Lexikon,* II, F–Ka, szerk. Ortutay Gyula, Budapest, 1979.

Neumann 2022 — Neumann Tibor: *Névhasználat és ragadványnevek a középkor végi királyi udvarban*, In: *Századok,* 156. (2022) 6. sz. 1167–1198.

Söptei 2000 — Söptei Imre: *Főúri esküvő Nádasdy Tamás udvarában (1560. január 21.),* In: *Savaria, A Vas Megyei Múzeumok Értesítője,* 23 (1996–2000) 1. sz. 7–23.

Szent-Iványi 1988 — Borsa Iván: *A Szent-Iványi család levéltára 1230–1525,* Budapest, 1988.

Varga J. 2019 — Varga J. János: *Die letzte Kanizsai, Frau Thomas Nádasdy, geborene Ursula Kanizsai,* In: *Die Kanizsai und ihre Zeit, Tagungsband der 38. Schlaininger Gespräche 17. bis 20. September 2018,* ed. Gert Polster, Eisenstadt, 2019, 171–178.

Zalavári–kapornaki 1999 — Bilkei Irén: *A zalavári és kapornaki konventek hiteleshelyi levéltárainak oklevélregesztái 1527–1541,* Zalaegerszeg, 1999.

LYMBUS_2023_KÖNYV.indb 69 2024. 02. 23. 14:46:40